

DABARTIES BILDESIUOS

Amerikoj veikia American League Against War and Fascism. Ta Lyga neįtraukė į savo programą kovos prieš komunizmą. Iš to aišku, kas tai Lygai ištikrųjų rūpi.

Didžiojo karo laiku buvo išgarsėjus propaganda. Bet Vokietija tąsyk mažai dėmėsio tekreipė į propagandą. Dabar jau kas kita. Iš Vokietijos dabar nuolatai įvairiomis kalbomis eina per radio naciška propaganda. Sovietų Rusija dar gal "bylina" Vokietiją ir įvairiomis kalbomis per radio eina komunistinė propaganda. Prancūzija daro tą pat. Anglija radio bangomis siekia visą savo plačią imperiją. Tik Dėdė Samas nesirūpina siekti užsienius savo propaganda.

Skelbiama, kad Prancūzija parduoda savo seną geležį (scrap iron) Vokietijai. Tokia geležis eina amunicijai dirbti. Jei taika Europoj sprogs, tai Prancūzija gaus atgal iš Vokietijos savo geležį, tik ji jau bus kitokioj formoj.

Siemet kornų Amerikoj užderėjo 2.594.000 bušelių. Tai vienu bilijonu bušelių daugiau, negu pernai. Pavasarinį kviečių užderėjo 193 milijonai bušelių, pernai tebuvo 107 milijonai bušelių.

Užsienio kapita la Jungtinėse Valstybėse dabar yra 8 bilijonai dolerių. Iš tos sumos ilgam terminui yra investuota šeši bilijonai, o trumpam du bilijonai. Japonija Amerikoj turi depozitavus 250 milijonus dolerių. Jei užsienio kapitalistai kartu pareikalautų savo pinigų esančių šioje šalyje, tai iš to čia galėtų susidaryti nemažai bėdų.

Jungtinėse Valstybėse gyventojų yra 128 milijonai, o automobilių yra 28 milijonai. Automobilių pramonininkai apskaičiuoja, kad 1950 metais automobilių šioje šalyje bus 35 milijonai. Prieš 20 metų Amerika automobilių teturėjo 1.873.949. Prezidentas Rooseveltas sako, kad del gyventojų gerovės reiktu, kad didieji miestai mažėtų, o mažieji didėtų. Tokia kryptis jau esanti apsireiškus. Automobiliai pagreitins šio apsireiškimo vykinimą.

Anglijoj didėja pasipiktinimas japonų žygiams prieš Kiniją. Piktinasi, kad taip daug nekalėtų žmonių turi nukentėti. Tikroji anglų pasipiktinimo priežastis yra ta, kad del japonų žygių dviejų bilijonų anglų investimentai Kinijoj atsirado pavojui.

F. G.

ISPANIJOS SUKILĖLIAI SUOMĖ TRIS ANGLIJOS LAIVUS

Londonas, Anglija — Pereitos savaitės pabaigoje Ispanijos sukilėliai sugavo tris Anglijos komercinius laivus Ispanijos pakraščiuose, kuriais gabeno maistą Ispanijos radikalams.

NACIAI UŽGROBĖ KATALIKŲ LIGONINĘ

Amsterdamas, Olandija, — Šiomis dienomis Vokietijos nacių valdžia užgrobė Pranciškonų vedamą ligoninę — Amrienwerto ir vaikų prieglaudą Kreuznache, Pareinyje.

Naciai turi suorganizuotą slaugių organizaciją ir slauges pavadino "Pilkosios Seserys", tai joms ir pavedė prižiūrėti užgrobtasias katalikų įstaigas.

Priežastys dėl kurių naciai užgrobė katalikų įstaigas yra sena nudevėta pasaka, būtent, "nemoralybė". Tai baurus ir smerktinas nacių pasiteisinimas pasauliui. Pasaulis žino, kad tokio nusikaltimo nebuvo ir nėra.

ISPANIJOS SUKILĖLIAI UŽĖMĖ DAR VIENĄ MIESTELĮ

Hendaye, Prancūzijos Ispanijos rubežius — Ispanijos sukilėliai smarkiai žygiuoja į Gijon. Pakelį užėmė dar vieną miestelį. Taipgi sukilėliai paėmė keletą pozicijų ties Penarroja.

ŽYDAI NUTARĖ SUKELTI \$2,000,000 KOLO- NIZACIJAI

Detroit, Mich. — Čia įvyko žydų tautinė konferencija kolonizavimo žydų Palestinoje klausimu. Nutarta sukelti \$2,000,000 Amerikos žydams, kurie vyks 1937-1938 m. į Palestiną apsigyventi. Konferencijoje buvo pranešta, kad žydai apgyvendinimui žydų Palestinoje sukėlė \$25,000,000 į fondą, kuris tam tikslui buvo įsteigtas 1902 m., į kurį Amerikos žydai sudėjo \$5,900,000.

Žydų vieningumas ir duosnumas yra pavyzdžiui visiems.

ORO SUSISIEKIMAS PARYŽIUS — KAUNAS

Netrukus bus suorganizuota sovietų prancūzų oro susisiekimu bendrovė, kuri nuo ateinančių metų atidarys oro susisiekimą liniją Paryžius — Kaunas — Maskva. Lėktuvai skraidys kasdien.

APIE MIRTIES BAUSMĘ KLAIPĖDOS NUSIKALTELIAMS

Klaipėdoj yra nubausti mirties bausme keturi žmogžudžiai. Veikiančiais Klaipėdos krašto įstatymais, mirties bausmė turi būti vykdoma nukertant nusmerktiesiems galvas. Tačiau kadangi bausmė vykdoma ir dujomis, tai Klaipėdos teismo organai nusprendė pritaikyti žudymo dujomis įstatymą. Tuo reikalu vyr. Klaipėdos prokuroras Adomaitis atvyksta į Kauną tarti ir galimas daiktas, kad Klaipėdoj nusmerktiesiems žmogžudžiams mirties bausmė bus įvykdyta dujomis Kaune.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SAJUNGOS ORGANAS

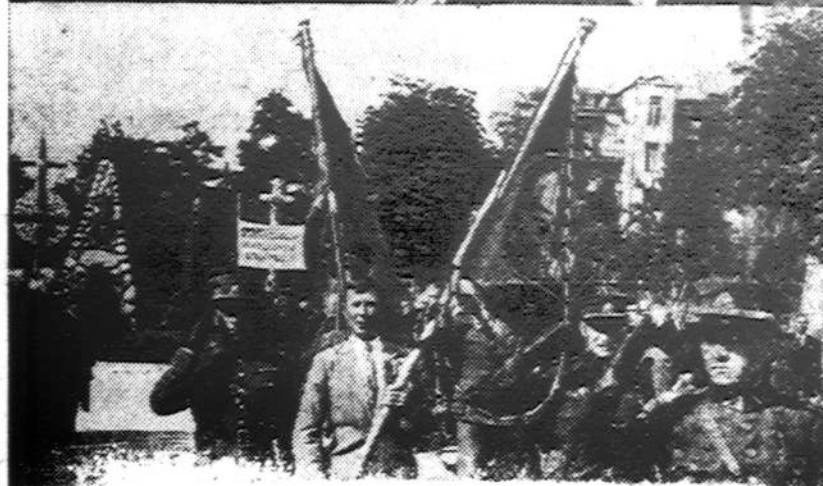
EINA NUO 1915 METŲ

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday), SPALIŲ (October) 12 D., 1937 M., No. 76.

TEL. SOUTH Boston 2680

KAINA 5 CENTAI

Lietuvių karių Rusijoje 1917 — 1919 m. sąjūdžio dalyvių 20 metų sukačiai paminėti suvažiavimo rugsėjo 7 dieną Kaune iškilmų vaizdai. Viršuje iš kairės į dešinę: suvažiavimo organizacinio komiteto pirmininkas Al. Žilinskas; pro išsirikiavusius generolus nešamos ano meto kariuomenės vėliavos; vienas iš charakteringusių suvažiavimo dalyvių, invalidas senukas; apačioje iš kairės į dešinę: suvažiavimo dalyviai su vėliavomis iš Karo Muziejaus sodo išžygiuoja į Arkikatedros Baziliką; suvažiavimo dalyviai Karo Muziejaus sodely rikiuotėje; suvažiavimo rikiuotės ir eisenos vadovas brig. generolas Vitkauskas ir jo padėjėjai plk. Tumas ir Šauskas.

Prancūzija Nusišuka Nuo Madrido

Paryžius, Spalių 11 — Anglijos ir Prancūzijos diplomatai, gavę Italijos atsakymą, kad ji nesutinka dalyvauti trijų valstybių konferencijoj svarstyti apie ištraukimą savanorių iš Ispanijos, tarėsi ką daryti, kad Italija neįsiprėtų Balerikse, Morokoje ir Libijoje. Joms nerūpi Ispanijos vidurinis reikalas, bet tik jų pačių neliečiamybė Viduržemio jūroje.

Prancūzijai ir Anglijai nesvarbu kas valdys Ispaniją — radikalai ar sukilėliai, bet jos norėtų užsitikrinti, kad Italija nesusiaurintų jų teisių Viduržemio jūroje.

Ispanijos sukilėliai s baigiant užkariauti visą Ispaniją, Prancūzija rodo jiems simpatijas. Prancūzijos pareiškimas, kad ji atidarysianti rubežių į Ispaniją, buvo padarytas tik pagasdinti italus ir išpanus sukilėlius, bet ji visai to nemano ir negali daryti. Prancūzija pati Ispanijos klausimu pasidalinus, ir todėl nenori dar labiau padalinti.

GEN. FRANCO AMERI- KOS LAKŪNUI DOVA- NOJO BAUSMĘ

Salamanca, Ispanija — Pereitą penktadienį pasibaigė kriminalinė byla, kuri buvo iškelta Jung. Valstybių piliečiui — lakūnui, tarnavusiam Ispanijos radikalų aviacijoj, Harold Dahl. Teismas nutėisė sušaudyti. Bet gen. Franco pasigalėjo ir bausmė dovanotojo. Taipgi kartu su amerikiečiu buvo teisiami trys rusai lakūnai, tarnavę radikalams, kurie irgi buvo nuteisti sušaudyti, bet gen. Franco ir ju pasigalėjo ir bausmė dovanotojo. Nieko panašaus nelaukiama iš Ispanijos ra-

dikalų valdžios, kurios budeliai ir visiškai nekalta žmones žudo ir kankina.

NUSKANDINO ISPANI- JOS RADIKALŲ PRE- KYBINĮ LAIVĄ

Bone, Algeria, Spalių 11 d. — Praneša, kad Algerijos pakraščiuose naikintuvas apšaudė ir padegė Ispanijos radikalų valdžios prekybinį laivą Cabo Santo Tome. Laivas sudegė ties Cape Rosa. Vienas iš to laivo įgulos užmuštas ir šeši sužeisti. Ispanijos laivas šaukėsi pagalbos, bet atlekę Prancūzijos orlaiviai jį rado laivą deganti.

36 MILIJONAI JAUNO- LIŲ NESA BUVĘ BAŽNYČIOJE

Atlantic City, N. J. — Čia vyksta Metodistų Episkopų konferencija. Vienas iš praečių, būtent, Frank E. Gaebelein, Stoun Brook mokyklos berniukams vedėjas, pareiškė, kad iš 49 milijonų jaunuolių, 36 milijonai nėra buvę protestantų kirkužėje. Jis sako, kad ankiet, kuri buvo pasiūstyta 55,000 studentų, kurie lanko New Yorko mokyklas, parodo, kad iš to skaičiaus 16 tūkstančių studentų negirdėjo apie 10 Dievo Įsakymus. Vadinasi, protestantų jaunimas išaugo visiškai be jokios religijos. Protestantai negali tikėtis ką nors geresnio patys būdami klaidoje.

New Yorke Užsiregistravo 2,482,312 piliečių balsuotojų mayoro rinkimams. Tai didžiausias balsuotojų skaičius miestų istorijoj.

Japonija Kaltina Kiniją

JUNG. VALSTYBIŲ IN- DELIAI KINIOJE SIE- KIA \$125,000,000

Washington, D. C. — Komercijos departamento apskaičiavimu, Amerikos indėliai (investments) siekia \$125,000,000 ir Japonijoj \$60,000,000. Be to, Jung. Valstybėse yra paroduota bonų doleriais iki gruodžio 31, 1937 — Kinijos už \$7,000,000, o Japonijos už \$316,000,000.

Taigi Jung. Valstybės stipriai riša su Kinija ir Japonija doleriai.

ANGLIJOS KUNIGAİK- STIS IŠVYKSTA LAP- KRIČIO 6

Berlynas, Vokietija — Windsor kunigaikštis ir kunigaikštienė (amerikietė Simpson) išvyksta iš Europos į Jung. Valstybes lapkričio 6 d. Dabar jie lankosi Vokietijoje ir yra nacių svečiai. Jung. Valstybėse jiedu bus mėnesį laiko. Čia jie yra tikra sensacija. Amerikiečiai kaip tik to ir laukia. Windsor kunigaikštis yra buvęs Anglijos karalius, jis išsižadėjo sosto dėl divorsuotos moters Simpson. Anglijoje buvo tikras skandalas. Todėl dabar kunigaikštis visai nenori grįžti į savo tėvynę. Spėjama, kad iš Jung. Valstybių jiedu grįš į kitą kurią Europos valstybę, tik ne į Angliją.

21,000 NETURTINGŲ ŠEIMYNŲ GAUS PIENĄ DYKAI

Bostone FSCC išdalins 25,000 kvortų pieno į dieną 21,000 neturtingų šeimynų. Dalinti pradės trečiadienį, spalio 13 d. Bostone 37 pieno stotyse.

JAPONAI APSUPO 200,000 KINIEČIŲ

Tokio, Japonija — Pietinėje Hopei provincijoje, Japonijos gen. Juichi Terauchi vadovaujant, japonų kariuomenė apsupo 200,000 kiniečių kareivių, ir japonai praneša, kad didelė dalis tos kariuomenės pateko į jų nelaisvę.

500,000 KARIUOMENĖ MŪŠYJE KINIOJ

Shanghai, Kinija — Siaurinėje Kinijoje įvyko smarkūs mūšiai japonų su kiniečiais. Mūšiuose dalyvavo apie 500,000 kareivių. Japonai užėmė Shichia - Chuang, pietinėje Hopei, Peiping - Hankow geležinkelio kryžkelę. Hu to upė buvo raudona nuo išlieto ten kraujo. Kiniečiai stipriai laikėsi.

Japonai bombardavo kiniečių poziciją Pootunge taip, kad net Shanghai drebėjo.

Kinijos valdžia išleido dekretą, kad karininkai, kurie mūšiuose neparodys atkaklumo prieš japonus bus sušaudyti.

Iš Nankingo pranešama, kad per 8 karo savaites Kinija neteko apie 75,000 kareivių iš kurių 20,000 užmušta beginant Shanghai.

BARCELONOJ TRŪKS- TA MAISTO

Casablanca, Ispanija — Barcelonoj trūksta maisto. Minios dažnai puola kepvklas ir kitas maisto įstaigas. Radikalams ne tik nebesiseka kariauti, bet taip pat nebeteuri ištekliaus aprūpinti gyventojus maistu. Radikalų kariuomenei ir policijai dažnai tenka susiremti su savaisiais anarkistais, kurie lig šiol rėmė jų žygius.

EXTRA

(Darbininkui Telegrama iš Detroito)

Spalių 11 d., Detroit, Mich., mirė kun. M. Daumanto, Girardville, Pa. lietuvių parapijos klebono motina. Laidotuvis įvyks trečiadienį, spalio 13 d. su iškilmingomis pamaldomis iš Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčios, Detroito.

Detroitietis Redakcijos prierasas: — Kun. M. Daumantui reiškiame gilią užuojautą.

VIETINĖS ŽINIOS

PAGERBĖ KLEBONA

Šeštadienį, spalio 9 d., Sv. Petro parapijos vaikučiai pagerbė savo mylimą ir gerbiama kleboną kun. P. Virmauskį. Pagerbimo programa susidėjo iš dainų, kalbos ir vaidinimo. Plerencija Grimaitė sveikino kleboną visų vaikų vardu ir iškėlė jam materialę atmintį, o mažos mergaitės, gražiai išlavintos, iškėlė dvasinių gėlių buketą.

Programai pasibaigus, klebonas pakalbėjo. Baigdamas jis pareiškė padėkos žodį Seselėms mokytojoms už tokią gražią išlavimą, o vaikučiams už suteiktas dovanas.

Visi vaikučiai esame labai dėkingi Jėzaus Nukryžiuoto Seserims mokytojoms ir negalėdami kitaip joms atsilyginti, atsiminsime jas kasdien savo maldose.

MISIJOS

Spalių 10 d., 3 val. po pietų, Sv. Petro par. bažnyčioje, įvyko iškilmingas užbaigimas moterų, merginų ir mergaičių didžiai sekmingų misijų, kurias uoliai skelbia Tėvai Marijonai — kun. Antanas Andriūsis ir Adomas Morkūnas. Užbaigos pamaldose buvo moterų pilna bažnyčia, pilnos zokristijos ir takai.

DAKTARAI

Tel. So. Boston 2680

Lietuvis Dantistas

A. L. KAPOČIUS

251 W. Broadway, So. Boston

Ofiso valandos nuo 9 iki 12, nuo 1:30 iki 6 ir nuo 6:30 iki 9 v. v. Nereidoms nuo 9 iki 12 v. diena. Subatomis nuo 9 iki 6 val. vakare. Nedėliomis nuo 9 iki 12 val. diena (pagal sutartį)

Tel. Trowbridge 6330.
JOHN REPSHIS, M. D.
(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS

Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8

273 Harvard Street,
kamp. Inman arti Central Sq.,
Cambridge, Mass.

IVAIRŲ SKELBIMAI

DIDELĖS RAIDĖS MALDAKNYGĖ

Ką tik gavome iš Lietuvos didelėmis raidėmis maldaknygę — "Sventas Dieve". Maldaknygę turi 656 puslapius, nedidelio formato — 5x3½ dydžio, juodi, tiktai kolenkoro apdarai. Kaina tik \$1.95.

Užsakymus su money orderiu siųskite: "Darbininkas", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ATEIVIAI

NERIZIAUKITE BŪTI

DEPORTUOTAI

Patapkite piliečiais. Nauja 188 pusl. knyga duos jums nurodymus, klausimus ir atsakymus. Lengvai suprantama. Prisiųsk \$1.00 ir gausi knygelę. BELL PUBLISHING CO.

Dept. 47 P. O. Box 358, Pittsburgh, Pa.

PARSIUDODA Harry's Cafe — restoranas su 7 dienų alaus laisvumu. Parduosiu pigiai, nes turiu išvykti į Indiją valstyje. Biznis geras, nes išdirbtas per daugelį metų. Atsiųskite po 5 val. po pietų, 1284 Mass Ave., Cambridge, Mass. (4-8-12)

Vyrų misijos prasidės spalio 11 d., 7:30 val. vak. Berniukų — mergaičių misijos prasidės spalio 12 d., 4 val. po pietu. Tą dieną, Sv. Petro bažnyčioje, bus kalbamas Rožančius Popiežiaus intencijoms, praneštomis Rožančiaus enciklikoje.

MIRE

Spalių 7 d., miesto ligoninėje, mirė Juozapas Makarevičius, 56 metų amžiaus. Paejo iš Vabalninkų parapijos. Amerikoje pragyveno 35 metus. Paliko žmoną Marijoną, dvi dukteris ir sūnų. Tapo palaidotas iš Sv. Petro bažnyčios, spalio 10 d., 1 val. po pietų, Sv. Mykolo kapuose. Mišios už jo vėlę tapo atgiedotos spalio 11 d., 8 val. ryt.

APSIVEDĖ

Spalių 9 d., apsiavedė Vladas Rimas su Ona Kasperavičiute, gyv. 164 W. 6th St. Liudijo Henrikas Rimas ir Ona Martinaitė.

Spalių 10 d., Stanislovas Dilis susišliubavo su Petronėle Antanavičiute, gyv. 272 Gold St. Liudytojais buvo Ona Antanavičiūtė ir Juozapas Piškinnis.

GRĮŽTA

Spalių 5 d., kun. K. Vengras pranešė southbostoniečiams, kad jis tikrai grįžta, ir bus So. Bostone spalio 19 d. štai jo paties rašyti žodžiai: Galui pranešti, kad išplaukiu iš Cherbourgo spalio 13 d. Turime būti New Yorke spalio 17 d. Taigi, rodos, man nebus galima pribūti į Bostoną tą pačią dieną. Būsiu So. Bostone spalio 18 d. ar 19 d.

Tokiu būdu, kun. K. Vengro pirmųjų iškilmingų Sv. mišių iškilmės bus Sv. Petro bažnyčioje, spalio 24 d., 11 val. ryte.

Jo priimtųjų ir pagerbtųjų vieša vakariene įvyks trečiadienį spalio 27 dieną.

PERMAINOS

Sekandios permainos įvyks 12 Sv. Petro parapijos metinio koncerto programoje.

Buvo skelbta, kad ši meta parapijos koncertą išpildys jos didysis choras, vadovybėje artisto R. Juškos ir State orchesterio. Bet, ne. Koncerto programą išpildys tas pajėgus choras ir artistė panelė Jonė Žukauskaitė iš Lietuvos, ilgainiui dainavusi Italijoje. Todėl vieta koncertui paimta tinkamesnė už Municipal sale, t. y. So. Boston High School Auditorium, G St., So. Boston, Mass. Ir įžanga taikoma, kad visi išgalėtų atsilankyti į taip nepaprastą koncertą. Įžanga bus visiems lygi — 45c.

PILIEČIAI UŽSIREGISTRUOKITE

Daktaras Č. Landžius-Seymour praneša, kad šių metų rinkimai miesto vyriausybės bus labai svarbūs, ir kad mes lietuviai visi turėtume rinkimuose dalyvauti. Bet neužsiregi-

Minint 150 Metų Jungtinių Valstybių Konstitucijos Sukaktį "DARBININKO" METINIS BALIUS IR ŠOKIAI

BALIAUS RENGIMO KOMISIJOS:

Sekretoriatas:
366 West Broadway
So. Boston, Mass.

GARBĖS PIRMININKAS

Kun. P. Juskaitis,
Cambridge, Mass.
Pirmininkas
A. F. Kneizys,
Norwood, Mass.

KVIETIMŲ

B. Čiūnienė, Pirm.
W. Roxbury, Mass.
F. Zaletskis,
So. Boston, Mass.
Dr. A. Gasson,
Norwood, Mass.
Dr. A. J. Gorman,
Brookton, Mass.

J. Staciokas,
Athol, Mass.

VI. Paulauskas,
Lowell, Mass.

A. J. Pateckis,
Hartford, Conn.

Ed. Čiočys,
Providence, R. I.

L. Venčienė,
Lawrence, Mass.

T. Mikucionienė,
Nashua, N. H.

Adv. P. Boblys,
Worcester, Mass.

Mag. Delionienė,
Worcester, Mass.

B. Ajauskas,
Brighton, Mass.

O. Stonytė,
Hudson, Mass.

A. Krušas,
Brookton, Mass.

J. Jeskelevičius,
Montello, Mass.

O. Kašėkaitė,
Brookton, Mass.

J. Glavickas,
Worcester, Mass.

J. Čizauskas,
Worcester, Mass.

J. Zemaitis,
Worcester, Mass.

Lapkričio-Nov. 20, 1937

ELKS BALLROOM

8 Magazine St., Cambridge, Mass.

— SKANUS VALGIAI IR GĖRIMAI;

— SKRAJOJANTI PASTA — Kuri mergaitė gaus daugiau atviručių bus išrinkta to vakaro KARALAITĖ, — vaikas — KARALAIČIŲ.

— KONSTITUCIJOS SUKATIES CEREMONIJOS, vadovaujant Stepono Dariaus Posto Amerikos Legijono Benii.

— I. J. FOX'o DOVANA, per B. Koraitį, — Silver Fox — "Skarfa" \$100.00 vertės.

— GROS AL STEVENS' ORKESTRAS ir kiti įvairūs pamarginimai.

KVIEČIA RENGĖJAI.

PROPAGANDOS

A. F. Kneizys,
Norwood, Mass.

P-nia Koraitienė,
Rosindale, Mass.

A. Ivaška,
So. Boston, Mass.

Adv. J. Čiūnys,
W. Roxbury, Mass.

A. Mickinas,
Norwood, Mass.

SPAUDOS
S. Griganičius,
So. Boston, Mass.

A. Peldzius,
So. Boston, Mass.

A. Zaveckas,
Cambridge, Mass.
M. Venis,
So. Boston, Mass.

PRIEMIMO
J. Puodelienė,
So. Boston, Mass.

O. Voverienė,
So. Boston, Mass.

J. Landžienė,
So. Boston, Mass.

F. Grendelytė,
So. Boston, Mass.

J. Jakavonytė,
Brookton, Mass.

ŠOKIŲ
E. Markšienė,
So. Boston, Mass.

BALIAUS RENGIMO KOMISIJOS:

Dr. J. Mešlis,
So. Boston, Mass.
St. Wallace,
So. Boston, Mass.

CEREMONIJŲ

J. Romanas,
So. Boston, Mass.

J. Smiglas,
So. Boston, Mass.

V. Stonytė,
Rosindale, Mass.

PASTOS

O. Siaurienė,
So. Boston, Mass.

P-nia Januškevičienė,
So. Boston, Mass.

J. Varnas,
So. Boston, Mass.

P. Juškie,
So. Boston, Mass.

O. Janienė,
So. Boston, Mass.

TIKIETŲ
J. Kumpa,
So. Boston, Mass.

P-nia Janušonienė,
So. Boston, Mass.

V. Valatka,
So. Boston, Mass.

M. Kilmonitė,
So. Boston, Mass.

S. Jeneliūnas,
So. Boston, Mass.

K. Valatkevičius,
So. Boston, Mass.

DOVANŲ

M. Kilmonitė,
So. Boston, Mass.

K. Vosyliene,
So. Boston, Mass.

BIZNIO

H. Plekavičius,
Cambridge, Mass.

B. Žilienė,
Cambridge, Mass.

stravęs pilietis neturi teisės balsuoti.

Todėl jis ragina kiekvieną lietuvių būtinai užsiregistruoti. Šeštame Warde galima vakarais užsiregistruoti Lincoln mokykloje, East Broadway, netoli K Street ir septintame Warde vakarais Russell mokykloje, Columbia Road, netoli Dorchester Ave., South Bostone. Registracijų vietas bus atidarytos vakarais nuo 6 iki 11 valandos šio mėnesio 11, 13 ir 14 dienomis.

City Hall galima užsiregistruoti kasdieną nuo 9 valandos ryto iki 5 valandos po pietų. Reikia atminti, kad po 14 dienos šio mėnesio nebus galima užsiregistruoti ir dalyvauti miesto rinkimuose. Rep.

Gražiai Pavyko — Spalių 9 d. Sv. Petro ir Povilo draugija surengė balių ir šokių Lietuvos lietuvių salėje. Baliaus visais žvilgsniais pavyko. Baliai šeiminingai pavyko. Baliai šeiminingai pavyko. Baliai šeiminingai pavyko.

Naujas Biznierių. Prieš porą savaitių So. Bostoniečiai susilaukė naujo biznierių — Silvestras Strokas nupirko iš p-nios Vileišienės Klondike Market, 371 W. Broadway.

P-nas S. Strokas pirmiau gyveno Cambridge, Mass., dabar atpirkęs biznierių, apsigyveno So. Bostonie ir žada įstoti į LDS 1-mą kuopą.

P-nas S. Strokas pereiną rudenį vedė darbščią, e-

nergingą katalikišką draugijose darbuotoją panele Sutkaitę. Taigi jiems atsikrausčius į So. Bostoną, tikimės susilaukti uolių veikėjų. Geriausio paiseikimo biznyje.

Turiu priminti, kad p. Strokas, Vileišiui mirus, buvo Klondike Market vedėju. Tame biznyje jis turi patyrimo per 20 metų.

DARBININKO BALIAUS RENGIMO KOMISIJOS SUSIRINKIMAS

įvyks pirmadienį, spalio 18 d. š. m., Nekalto Prasiždėjimo P. Švč. lietuvių parapijos mokyklos svetainėje, 432 Windsor St., Cambridge, Mass., 7:30 val. vakare.

Visi komisijų pirmininkai ir nariai, rėmėjai ir prieteliai kviečiami dalyvauti, nes tas susirinkimas yra labai svarbus sėkmingam baliaus surengimui.

Pirm. A. F. Kneizys, Sekr. Jonas Kumpa.

LANKĖSI

Šeštadienį, spalio 9 d. Darbininko redakcijoj lankėsi muzikai pp. Jonas ir Marijona Čižauskai iš Worcester. Pp. Čižauskai atvyko ir išpildė Darbininkų Radio programą. Kalbą pasakė Kauno dekanas kun. Feliksas Kapočius, Priskelimo bažnyčios Rektorius. Programa buvo skiriama paminėti Vilniaus užgrobito sukaktį.

Toje programoje politinės kalbas pasakė p. R. Laurutis kandidato James

lapkričio 19, 1937, South Bostone ir prie dalyvavimo 150 metų Jungtinių Valstybių Konstitucijos priėmimo sukaktuvių minėjimo, kuris įvyks "Darbininko" baliuje, Elks Ballroom, Cambridge, lapkričio 20, 1937.

DARBININKO BALIAUS RENGIMO KOMISIJOS SUSIRINKIMAS

įvyks pirmadienį, spalio 18 d. š. m., Nekalto Prasiždėjimo P. Švč. lietuvių parapijos mokyklos svetainėje, 432 Windsor St., Cambridge, Mass., 7:30 val. vakare.

Visi komisijų pirmininkai ir nariai, rėmėjai ir prieteliai kviečiami dalyvauti, nes tas susirinkimas yra labai svarbus sėkmingam baliaus surengimui.

Pirm. A. F. Kneizys, Sekr. Jonas Kumpa.

LANKĖSI

Šeštadienį, spalio 9 d. Darbininko redakcijoj lankėsi muzikai pp. Jonas ir Marijona Čižauskai iš Worcester. Pp. Čižauskai atvyko ir išpildė Darbininkų Radio programą. Kalbą pasakė Kauno dekanas kun. Feliksas Kapočius, Priskelimo bažnyčios Rektorius. Programa buvo skiriama paminėti Vilniaus užgrobito sukaktį.

Toje programoje politinės kalbas pasakė p. R. Laurutis kandidato James

M. Curley į Bostono mayorus naudai ir p. Aleksandras Stankunas, Jr., kuris pats yra kandidatas į Cambridge miesto tarybą. Cambridge miesto tarybos ir kitų viršininkų rinkimai įvyksta trečiadienį, spalio 13 d. Aleksandras Stankunas, Jr. yra kandidatas iš Ward One Cambridge. Patartina visiems piliečiams, ypač lietuviams balsuoti už Aleksandrą Stankuną, Jr. į Councilor.

MAHONEY PASKIRTAS TEISEJŲ

Gub. Charles Hurley paskyrė Probate teismo teisėju adv. John V. Mahoney, gubernatoriaus sekretorių.

PASKUTINIS KVIETIMAS Į BALIŲ
Cambridge, Mass.

Metinis parapijos balius įvyks sekmadienį spalio 12 (Columbus Day), Elks Ballroom erdvioje salėje, Central Square, Cambridge.

Ten bus skanių valgių, įvairių gėrimų malonių pasilinksminimų. Visiems gros vienas iš geriausių Bostono apylinkėse orkestrų.

Pelnas skiriamas už bažnyčios puikų išsivarsavimą užmokėti. Todėl, kad balius būtų pelningas visi: seni ir jauni dalyvaukime parapijos baliuje.

Kvieslys.

JUOZAS M. DILIS

LAIKRODININKAS

Parduodu įvairiausius rūšies auksinius ir sidabrinus daiktus. Taipgi ir pataisau.

366 W. Broadway
So. Boston, Mass.

L St. LIQUOR STORE

Parduodam geriausius įvairių rūšių TONIKĄ, DEGTINĘ, ALŲ ir VYNĄ.

Viskioke įtaipose: Bonkoms, Gordais ir Bačkomis. Visų U. S. firmų ir užsienio, pasirinktų didžiausias ir įvairiausias. POKILAMS, VESTUVĖMS, NAMUOSE VAISEMS ir BALIJAMS. Specialiai kalnos sumaznamos. Pristatom greitai ir veltui. Atkaras nuo 8 ryto iki 11 vak.

Pašaukit SOUTH Boston 4147
Pas J. STRIGUNĄ
195 L ST., SO. BOSTON, MASS.

Telefonas
SOUTH Boston
9800

Šiais Metais Geriausiai Pirkti

DODGE ir PLYMOUTH

Atsiek pamatyti arba pašauk mus pademonstruoti

ANDREW SQUARE

MOTORS INC.,

554 DORCHESTER AVE.,
SO. BOSTON, MASS.

Prieš Andrew Sq.,
Subway

Parduodame ir vartotus
garantuotus karus

BIG SAVING
Litho, Engraved and Etched in New England
OUR FACTORY
WRITE FOR 200 OTHER DESIGNS SENT FREE
MEMORIAL GRANITE CO.
150 HANCOCK ST.,
Quincy, Mass.

JAMES B. COTTER

GRABORIUS

12 Freeman St.,
Stoughton, Mass.

Biznio Tel. 236-W
Namų Tel. 236-R

GRABORIAI

S. BARASEVIČIUS IR SŪNUS

SENIAUSIAS ŠIOS VALSTYBĖS
LIETUVIŲ GRABORIUS IR
BALSAMUOTOJAS

TURI NOTARO TEISĖS

254 W. Broadway, So. Boston
Tel. South Boston 2590

Gyven. vieta: 838 Dorchester Ave.
Tel. Columbia 2537

JOSEPH W. CASPER

(KASPERAS)

Lietuvis Graborius ir
Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC
494 East Broadway
South Boston, Mass.

Tel. SOU Boston 1437
Residence: 198 M St.
Tel. SOU Boston 3900

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Tel. South Boston 0815

D. A. ZALETSKAS

GRABORIUS —

BALSAMUOTOJAS
Patarnavimas dieną ir
naktį

Funeral Home ir Res.
564 East Broadway
So. Boston, Mass.

NOTARY PUBLIC

VIETINĖS ŽINIOS

SV. PETRO PAR. DI- DŽIOJO CHORO METI- NIS KONCERTAS

Nors mūsų parapijos di-
dysis choras turi daug
bažnytinio darbo, bet dar
suranda laiko prisirengti
ir prie savo metinio kon-
certo. Šių metų koncertas
bus nepaprastas iš dviejų
atžvilgių, būtent, kad tas
vakaras, kuris įvyks spa-
liu 31, 8:00 val. vakare
bus pirmas naujoje pui-
kioje So. Boston High
School salėje, kuri randasi
G Street prie Thomas
Park. Ši salė yra puikiaus-
ia ir didžiausia visame
South Bostone. Joje gali
susėsti net 1100 žmonių.

Antras tai, kad pirmą
kartą pas mus dainuos
pagarsėjusi lietuvaitė, ku-
ri yra dainavus operoj, I-
talijoje ir tenai padarius
didelį furorą savo gražiu
balsu, būtent panelė Jonė
Žukauskaitė.

Kadangi mažai mūsų
dainininkų pasiekia tokias
aukštas vietas, tai mums
Bostoniečiams ir apylin-
kės kaimynams tikrai ver-
tėtų užjausti jai ir paro-
dyti savo palankumą gau-
siu atsilankymu. Tą va-
karą išgarsime daug nau-
jų dainų, solų, duetų ir tt.
Jaunimas rengia šį vaka-
rą ne savo naudai, bet pa-
rapijos. Taigi, atsilankant
remsim ne tik jaunimą,
bet ir save — parapiją.
Ypatingai profesionalai
turėtų kreipti dėmesį šį
vakarą, nes nuo jų turė-
tume gauti pamoką kaip
remti ir gerbti mūsų iš-
garsėjusius jaunuolius ir
jaunuoles. Būtų džiugin-
antis dalykas matyti
profesionalus rėmėjus eilė-
se panelės Žukauskaitės
pirmame Naujoje Angli-
joj pasirodyme. Šiuomi
kviečiame visus, kurie in-
teresuojasi padaryti šį va-
karą istoriniu, atsilankyti
į susirinkimą šiuo reikalu
į parapijos salę, 7th St.,
ketvirtadienio vakare 8:30
val. Kviečiu visus.

R. V. Juška.

TURTUOLIS A. SHAPI- RO STAMBUS LABDA- RYS

Bostono apylinkėje gy-
vena turtuolis A. Shapiro,
kuris prieš 30 metų yra
atvykęs iš Rokiškio. Jis y-
ra stambus pramonininkas.
Nors p-nas A. Shapi-
ro yra atvykęs prieš 30
metų į šį kraštą, bet jis
neužmiršta ir savo gimto-
jo miestelio. Pereitais me-
tais jis aplankė Rokiškį ir
labai juo gerėjosi.

P-nas A. Shapiro, nors
prabangiai gyvendamas,
neužmiršta savo gimtojo
miestelio varguolių. Jis
daug kartų yra pasiuntęs
Rokiškio savivaldybei
didelius siuntinius avali-
nės ir drabužių biednuo-
menei išdalinti. Pernai
žiema jis pasiuntė 9-nias
dėžes — kaliošų, batų,
suknelių, paltų ir kitokių
dalykų.

Rokiškio miesto savival-
dybė už didelį p. Shapiro
labdarumą, per Lietu-
vos seimo atstovą p. Kviki-
lį šią vasarą įteikė jam
dailininko Simanavičiaus
specialiai paruoštą albu-
mą. P-nas Shapiro už
gražią atmintį buvo labai
dėkingas.

POLICIJA IŠKĖLĖ BAL- SUOTOJŲ SKANDALĄ

Bostono policijos komi-
sionierius Joseph F. Ti-

Lietuvos kariuomenės
vadas generalinio štabo
pulkininkas Stasys Rašči-
kis.

VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVES

Pirkti pas biznierių mėsa, vaisius, daržoves ir kitokius daik-
tus, kurie skelbiasi "Darbininke" apsimoka, nes jie pardoda švie-
žius produktus ir maloniai patarnauja. Nuėję į bilę kurią krautuvę
pasakykite, kad jų skelbimą matėte "Darbininke".

POVILAS BUSHMANAS

48 Crescent Avenue,
Telephone Columbia 6702
29 Savin Hill Avenue,
DORCHESTER, MASS.

PERKINS SQ. CASH MARKET

Povilas Baltrušiusas, sav.
490 Broadway, Tel. SOU 3120

K. ŠIDLAUSKAS

918 E. Broadway

Tel. SOUTH, Boston 9367

Pristatau Ice Creamą ir užkan-
džius piknikams ir visokiems
parengimams.

DRAUGIJŲ VALDYBŲ ADRESAI

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS
PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė,
625 E. 8th St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 1298

Vice-pirm. — Ona Jankienė,
1428 Columbia Rd., S. Boston, Mass.

Prot. Rašt. — Bronė Čiulienė,
29 Gould St., W. Roxbury, Mass.
Tel. PAR 1864-W.

Fin. Rašt. — Marijona Markonintė,
4115 Washington St., Roslindale, Mass.
Tel. Parkway 0558-W.

Redinkė — Ona Stanulitūtė,
105 West 6th St., So. Boston, Mass.

Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė,
1512 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

Kasos Globėja — Ona Staurienė,
443 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas
antrą utarninką mėnesį.

SV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖ
DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas Juozas Svagzdys,
601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. Albinas Neviera,
16 Winfield St., So. Boston, Mass.

Prot. Rašt. Jonas Glineckis,
5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.

Fin. Rašt. Aleksandras Ivaska,
1514 Columbia Rd., S. Boston, Mass.

Redinkas Pranas Tuleikis,
109 Bowen St., So. Boston, Mass.

Marsalka Jonas Zaikis,
7 Winfield St., So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas tre-
čią nedidelį kiekvieno mėnesio
2 val. po pietų, Parapijos salėje, 492
E. 7th St., So. Boston, Mass.

7:30 val. vakare, pabažnytinį sve-
tinę.

Visais draugijos reikalais kreiptis
pas protokolų raštininką.

Lietuvių karių Rusijoje 1917 — 1919 metų sąjūdžio dalyvių suvažiavimo iškilminga posėdis Karo Muziejuje rugsėjo 8 dieną. Kairėje už garbės prezidiumo stalo kalba Valstybės Prezidentas Antanas Smetona. Dešinėje suvažiavimo dalyviai.

milty praneša spaudai,
kad po trijų savaičių tyri-
nėjimo surasta šimtai bal-
suotojų vardų ir pavardžių
Charlestowne, kurie
visiškai ten negyveno ir
negyvena. Policininkai,
kuriems pavesta surašinė-
ti gyventojus, matyt, pa-
sitikėdami politikieriams,
surašydavo visus vardus,

kuriuos tik pasakydavo,
nepersitikrinę ar ten kas
gyvena ar ne. Šimtai ne-
tikrų vardų ir pavardžių
užrašyta tokiais adresais,
kur niekas negyveno.

Toji apgavystė iškelta,
bet vargiai galės nubausti
kaltininkus. Gal iškėlimu
ir baigsis.

IVAIRIOS ŽINIOS

SVARBUS LDS 8 KP. SUSIRINKIMAS

Sekmadienį spalio 17 d.
tuojau po sumos įvyks
svarbus susirinkimas, ku-
riame bus kalbama apie
rengiamąjį "Darbininko"
metinį balių ir šokius, lap-
kričio 20 d., Elks Ball-
room, Cambridge, Mass.
Taigi, prašome visų na-
rių skaitlingai dalyvauti.
Valdyba.

1935 M. 41 MILIJONIE- RIUS JUNG. VALSTY- BĖSE TURĖJO MILJO- NĄ DOLERIŲ PAJAMŲ

Washington, D. C. —
Jung. Valstybių išdas sa-
vo raporte parodo, kad
vienas iš 3,100,000 žmonių
1935 m. turėjo milijoną
dolerių arba daugiau pa-
jamų, palyginus su 33 as-
menimis 1934 m. 1929 m.
buvo 513 asmenų, kurie
turėjo milijoną dolerių ir
daugiau pajamų.

Jung. Valstybių išdo-
skaitinės parodo, kad
1935 m. 23 asmenys turė-
jo per metus nuo vieno
milijono dolerių iki pusan-
tro pajamų; 8 asmenys
turėjo nuo vieno ir pusę
milijono dolerių iki dviejų
milijonų iki trijų;
septyni asmenys tarp tri-
jų milijonų dolerių iki
penkių milijonų dolerių,
bet nebuvo nei vieno, ku-
ris būtų gavęs daugiau
kaip penkis milijonus do-
lerių į metus 1935 m.

41 milijonierius, kurių
grynas pelnas buvo \$73,
631,000 sumokėjo valsty-
bei mokesnių nuo pajamų
\$41,500,000.

Išdas sako, kad 1935 m.
4,575,012 žmonės sugraži-
no mokesnių blankas, ku-
rie turėjo grynų pajamų

\$14,909,812,000 ir jie su-
mokėjo valstybei mokes-
nių \$657,439,000.

SUIMTI VATIKANO PLĖSIKAI

Plėšikai, kurie prieš ke-
letą dienų buvo įsibriovę
į Vatikano rūmus ir išsi-
nešę nemažą monsinjoro
Mellos brangenybių, jau
esą surasti. Apie tai pra-
neša "Stampa".

Laikraštis rašo, jog iš
visų apiplėšimo aplinky-
bių buvę matyti, kad va-
gims rūmai buvo puikiai
žinomi. Nustatyta, kad a-
piplėšimą suorganiza-
vo kažkoks monteris Gas-
tonas Scocco, kuris prieš
porą metų yra dirbęs
monsinjoro kambariuose
ir kuris gerai žinojo, ku-
riuo laiku monsinjoras ka-
dirba ir kur yra išvykęs.
Vagystę jis atlikęs kartu
su kažkokiu Armandu Po-
za, o jiemdvim padėję
Romos padugnių atstovai.
Italų policija nusikaltėlių
pėdomis atsekė net iki Mi-
lano ir čia juos suėmė.

BEDARBIŲ CENZĄ ŽA- DA PADARYTI Į DVI DIENI

Bedarbių cenzas prasi-
dės lapkričio 16 d. ir bus
užbaigtas į dvi dieni, sako
bedarbių registracijos ve-
dėjas John Biggers. Be-
darbių registravimo an-
kietas pristatys bedar-
biams pašto darbininkai
ir jie jas surinks kada
jau bus išpildytos. John
Biggers yra Libby-Owens
Ford Glass kompanijos
prezidentas, kurį paskyrė
prez. Roosevelt, kad susi-
darytų štabą pagalbinin-
kų ir padarytų bedarbių
cenzą. John Biggers turės
tik 5 pagalbininkus.

KASYKLŲ SAVININKAI IR "STRIELČIAI" KAL- TINAMI TERORU

Šiomis dienomis Senato
Civilijų Laisvių Komitetas
užbaigė tyrinėjimą Har-
lan County, Ky. terora-
prieš darbininkus ir savo
surinktus davinius perda-
vė Grand Jury, Frankfort
Ky. Federalio teismo vy-
riausi prisiekusieji teisė-
jai (Grand Jury) krimi-

naliai apkaltino 22 anglių
kasyklų kompanijas, 24 o-
peratorius ir 23 samdytus
mušeikas, kurie nudavė
kaip apskrįčio viršininkai
(sheriffs). Jie kaltinami
kaipo samokslininkai ne-
silaikyti Wagner Labor
Relations įstatymų. Jeigu
teismas juos pripažins
kaltais, tai už tokį nusi-
kaltimą didžiausia baus-
mė 10 metų į kalėjimą.
Visi kaltinamieji dabar
laikomi po \$5,000 kaucija
kiekvienas.

Kaltinamieji veikia
prieš uniją, prieš unijistus
ir juos terorizavę įvairiais
būdais, taip liudija Senato
Komiteto investigatoriai.

JOHNSTOWN MAYO- RAS GAVO \$30,000 KO- VOTI PLIENO STREIKĄ

Johnstown, Pa. — Šią
savaitę paaiškėjo laike
Conemaugh & Black Lick
geležinkelio ir Schwabo
plieno Bethlehem įstaigos
streiko tvrinėjimo, kad
mayoras Daniel J. Shields
gavo \$30,000 iš bankierių.
Taip liudijo Francis C.
Martin bankierius Natio-
nal Labor Relations tarv-
bai, kuri dabar tyrinėja
tą streiką.

Bankierius Martin tuos
pinigus gavo nuo Sidney
D. Evans, Bethlehem
kompanijos viršininko ir
juos perdavė mayorui
Shields.

Ką mayoras Shields pa-
darė su pinigais dar nėra
žinių ir gal nebus. Jis pats
sako, kad pinigų pralei-
dęs dėl taxicabs.

Valstybės prokuroras
Margiotti tyrinėja Marti-
no liudymą, kad patyrti
ar mayoras Shields ir
Bethlehem viršininkai
tuos \$30,000 nepanaudojo
kyšiams.

Jeigu mayoras Shields
būtų kaltinamas krimina-
liai, tai jam nebūtų nau-
jiena. Prohibicijos laikais
jis buvo nuteistas kalėj-
imu už tai, kad jis norėjęs
papirkti Federalės val-
džios viršininką, kuris
kaltino butlegerystėje.

110 METŲ PLŪGUI

Rugpjūčio 15 d. sukako
110 metų, kai išrastas ge-
ležinis plūgas. Jį išrado
Ribitvos kaime, dabarti-
nėje Čekoslovakijoje, gy-
venę broliai Veverkos ūki-
ninkai.

ŽINIOS - ŽINELĖS IŠ LIETUVOS

Trašų dirbtinių suvarto-
jimas paskutiniiais metais
smarkiai auga; tai rodo,
kad ūkininkai jau darosi
piniginęsi ir dirbtinė-
mis trašomis dirvas tręšti

geriau apsimoka, kai pa-
kilo žemės ūkio gaminių
kainos. Taip, fosforinių
trašų parduota ūkinin-
kams 1936 metais 51.000
tonų, 1936 met. — 76.000
tonų, 1937 met. — bus
parduota apie 95.000 tonų
(Tona tūkstantis kilogra-
mų).

— Respublikos Pedago-
giniam Institute Klaipė-
doje. neseniai atidarytam,
šiais mokslo metais bus
priimta 90 studentų, taigi
240 studentų.

RIETAVAS

Vėl Degė Miestelis
Šiomis dienomis vėl ne-
tikėtai nakties metu kilo
Rietavo miestely gaisras.
Dėl nežinomos priežasties
sudegė 5 gyv. namai. Viet-
tos gyventojai tuo labai
sujaudinti ir spėja, gal
kas tyčia padega miestelį.
Priėjo prie to, kad mies-
telio gyventojai dabar
naktimis pastato savo
sargybas ir saugo, idant
kas nepadegytų. Kaip žino-
ma, Rietavas degė rugpjū-
čio 27 d.

KRAKĖS

Siek Tiek Vaizdžios
Aritmetikos

Vyr. Tribunolas išaiški-
no, kad katalikų kuni-
gams į darbo pajamas
reikia priskirti ir kleboni-
jos metinė nuoma. Todėl
Kėdainių Mokesčių Ins-
pektorius Krakių klebono
užimamą patalpą savo
nuožiūra įvertino nuom-
pinigiais po 75 lt. mėn. tai
900 litų metams. Bet Kra-
kių klebonas yra drauge
ir bažnytinės žemės val-
dytojas ir kasmet sumo-
ka valstybinio žemės mo-
apsaugota.

kesčio 344 lt. 70 cnt. ir
savivaldybės reikalams
186 lt. 86 cnt. Kyla klaui-
simas, ar klebonas, kaip
bažnytinės žemės valdyto-
jas, turi teisės nemoka-
mai, kaip ir visi kiti Lie-
tuvos ūkininkai, dvari-
ninkai, turėti gyvenamus
ant tos žemės, ar neturi
teisės?

Už 1936 metus Krakių
klebonui darbo pajamų
mokesčio liepta sumokėti
431 lt. 10 ct.

VASKAI

Perkūnijos Auka
Vidunaktį Papiškėlių k.
perkūnija sudegino J. Bal-
zaravičiaus daržinę su ne-
kultais javais, ratus ir
kitokią padarinę. Visų
metų derlius žuvo liepsno-
se; liko beturtis.

ZARASAI

Bus Išlaikoma Graži
Senovinė Vieta
Šiomis dienomis Zarasų
Apskritis Savivaldybė iš
Latvijos pil. Herberto
Hahno atpirko Stelmuzės
sodybą su parku, senoviš-
ka bažnytele, poros tūk-
stančių metų Stelmuzės a-
žuolu, ežeru apie 30 ha,
salomis.

Stelmuzė garsi turistinė
vieta, kurią aplanko be-
maž kiekviena ekskursi-
ja. Savivaldybė numato
pirktaime dviejų aukštų
gyvenamajame name į-
rengti mokyklai būstą, o
visas Stelmuzės įžymybės
tinkamai apsaugoti, taigi
apskr. Savivaldybės, o y-
pač apskr. šeimininko dė-
ka ši senovinė vieta bus
kaapsaugota.

BROCKERT'S ALE

PADARYTAS IŠ LIETUVOS PARVEŽTŲ
MIEŽIŲ

IŠ KRANO IR BUTELIUOSE!

Jei norite atsigerti skanaus alaus ar ale,
kuris yra padarytas iš Lietuvos parvežtų
miežių, atėję į tavernus ar restoranus pra-
šykite BROCKERT'S. Paragavę BRO-
CKERT'S — jo visuomet reikalausite.

**Brockert's
ALE**

60 Ellsworth St.
Worcester, Mass.

Telefonas
Worcester, 5-4335

BOSTON BRANCH
1410 Columbia Rd.,
South Boston

PHONE
So. Boston
2271

MONARCH HOME BAKERY

Savininkas Jonas Gudelis
589 Hyde Park Ave.
Arti Cummings Highway
Roslindale, Mass.

Kepa duoną ir pyragėlius.
Specialius Tortus Vestuvėms,
Gimimo Dienos Sukaktuvėms.

Valandos Sekmadieniais:
6-10:30 A. M.; 4-6:30 P. M.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN B.C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:
 Domestic yearly \$4.00
 Foreign yearly \$5.00
 Domestic once per week yearly \$2.00
 Foreign once per week yearly \$2.50

PRENUMERATOS KAINA:

Amerikoje metams \$4.00
 Užsienyje kartą savaitę metams \$2.50
 Vieną kartą savaitę metams \$2.00
 Užsienyje metams \$5.00

DARBININKAS

306 West Broadway, South Boston, Mass.
 Telephone SOUTH Boston 2680

Nauja Politiška Painiava

Japonai negailestingai bombarduoja iš oro Kinijos miestus. Žūva tūkstančiai ramių piliečių, tarp jų daug moterų ir vaikų. Tie žmonės ne kariai, tai jų masiniai žudymai įskaitomi ir nelėstinus net karo metu nusižengimus. Visas pasaulis smarkiai pasipiktino tokiu japonų elgesiu. Visur daromi griežti protestai, gi Tautų Lygos posėdyje visų tautų atstovai (išskyrus Lenkiją ir Sijamą) viešai pasmerkė japonų barbarybes. Kaip į tai reaguoja japonai? Mandagiai bet griežtai jie pareiškia, kad bombardavimas Nankino ir kitų miestų esanti kariška būtenybė; kad japonai turi užsibrėžę tikslą ne užkariauti Kiniją, bet tik ją nubausti; kad jei šandie japonų armija kovoja Kinijos žemėje, tai tik dėlto, kad nubaustu kinus už sulaužytus pasižadėjimus ir pagaliau Japonija stojanti už civilizotų tautų reikalus, nes ji kariaujanti prieš grėsiantį visam pasauliui komunizmą.

Tačiau pasaulio valstybės tiems japonų pasiteisinimams netiki ir žiūri į juos kaip į priedangą, po kuria slepiasi tikrasai japonų tikslas — jei ne visai užkariauti Kiniją, tai bent ją tiek suklupdyti, kad visados būtų Japonijos įtakoj. Pulti kitą valstybę nepaskelbus karo, naikinti miestus ir žudyti nekariaujančius gyventojus — tai tokie barbarybės pasireiškimai, kuriuos net užkietėję šių dienų diplomatai negali abejingai žiūrėti. Taigi protestai kyla iš visų pusių, bet toliau protestų niekas neišdrįsta eiti. Bet gi Tautų Lygai reikia kaip nors situacija gelbėti. Ir Kinija ir Japonija yra Tautų Lygos nariai. Jiems susipešus, užpuolikas reikia sudrausti. Kad Japonija puolė pirmoji, tai liūdyja faktai. Tad Japonija reikia nubausti, bet nė viena valstybė to daryti nesiima. Žodžiai skamba, bet akcijos nesimato. Atsižvelgta į Ameriką. J. Valstybės, tiesa, nėra Tautų Lygos narys, bet jos priitaria taikinimo ir sudraudimo politikai. Ir štai netikėtai Prezidentas Rooseveltas pasakė drąsiai ir reikšmingą kalbą. Jis griežtai pasisakė už taiką, bet pridūrė, kad jau metas kas nors daryti, kad tarptautinės teisės ir sutartys būtų vykdomos. Tie žodžiai padarė kaip tik priešginingo ispūdžio. Vieni sako, kad tai stipri taikos garantija, kiti — kad tai garantija sustiprinti Prezidentas padaręs karingą mostą ir įsipainiojęs į tarptautinę painiavą, nes pasaulio valstybės pagriebs jį už žodžio ir "mandagiai" paprašys, kad tą garantiją išpildytų, kitais žodžiais, kad Rooseveltas įsijaučia į pasaulinio karo galimybes. Amerikos piliečiai pradėjo nugastauti, kad karas iš tiesų gali kilti. Tomis temomis eina dabar plačios diskusijos spaudoje ir per radio. Rooseveltas šalininkai stengiasi tai užglostyti ir pareiškia, kad Prezidentas diplomatinio atžvilgiu gal kiek ir išsišoko, bet jis karo nenori ir savo kalbą pasakė kaip tik toj kryptyje, kad karo galimybė užtenktų. Kokius sumetimus Prezidentas bebūtų turėjęs, bet kalba išėjo, švelniausiai tariant, labai energinga. Nestebėtina, kad sensacijos gaudanti spauda įžiūrėjo čia karingą mostą, kurio pasėkos gali būti smarkios.

Kas privertė Amerikos Prezidentą taip griežtai pasisakyti? Čia gali būti visokių sumetimų. Stipriausias (bent oficialiai) gali būti žmoniškumo principas. Žudymas nekaltų žmonių (kaip būdavo skerdynės armėnų Turkijoje, žydų pogromai ar bolševikų žiaurinybės Rusijoje) sukelia civilizotų valstybių protestus grynai humanitarinio pobūdžio. Netruksta, tur būt, ir politinių sumetimų. Japonų įsigalėjimas Kinijoje grėsia ekonominiams baltųjų rasų interesams. Jei japonai tvirtai įsigyvendytų Peipinge, Shanghaij, Nankine, Cantone ir kituose svarbesniuose Kinijos miestuose, tai jie nedarytų ceremonijų nei su anglais, nei su amerikiečiais, nei su prancūzais. Visus svetimąsias jie palaipsniui išstumtų lauk. O ten įvestyta miliardai svarų, dolerių ir frankų. Už tokius dalykus smarkiausiai kovoja. Taigi galimas daiktas, kad stambieji Europos diplomatai paveikė amerikiečius, ir Rooseveltas pasisakė ir už savo ir už svetimus interesus. Netenka abejoti, kad Prezidento sumetimai ir jausmai patys nuoširdžiausi, bet gudruoliai (čia tai jau ir bolševikai) trina rankas dėl drąsaus jo nusistatymo. Rooseveltas kalba gali taiką sustiprinti, bet Amerikos gyventojai pradėjo susirūpinti, duok Dieve, kad bereikalingai.

Taika ir karas, tai dvi priešingybės, bet taika, kuri nepagrįsta visuomenės širdyse artimo meilės dvasia — pavojingiausia karo kibirkštis.

Bažnyčios Reikia Klausyti

Kaip kitur taip ir tvinksi stipriai kaip Bažnyčioje. Laikuose, kada pasauliečiai barbarizmo amžiais galvojo vien tik apie tai, kad kariauti, kovoti, muštis, Bažnyčia buvo mokykla, veik tiek pat, kaip ir šventykla ir seniausiose vienuolynuose buvo žmonės, kurie manė, kad daugiau sveria knyga ne kaip kardas. Jei vėliau apsvietė plačiau pasklydo po pasaulį tai tik dėka tam, kad Bažnyčia ją išsaugojo.

Prieš tokį niekad nesiliaujančią pažangaus proto nepastovumą Bažnyčia išlaikė nepajudinamą tikėjimą ir tradicijų pastovumą. Tas parodo, kodėl Bažnyčia taip stropiai sergti tikėjimo dalykuose vienybės ir drauslumo neleidžia puliti tą savo privilegiją, kuri yra viena jos Dieviškųjų požymių.

Visokiems tokiems kurie Bažnyčios dalykus norėtų perdirbti ant savo protu sugulvoto kurlalio, pertraukiant Bažnyčios tradicijų tąsą, ar iškreipti tikėjimo dogmas, Bažnyčia sako: "Jau jūs man nepriklausote, nes neturite mano tikėjimo, mano tikėjimas yra tikėjimu, kuris man yra duotas ir pavestas išsaugoti". Bažnyčia novatorių iš savo tarpo neišvaro, ji tik konstatuoja faktą, kad jie iš jos pasitraukė, išsiskyrė.

Ir pas mus yra ne mažai tokių, kurie savo darbais visai taip elgiasi, kad jokiū būdu jų katalikais Bažnyčia pripažinti negali nors jie save dar ir tebesivadina, o gal net ir skaito tikrais katalikais.

Žinoma, jei jie tai daro iš nežinojimo tai ir Dievas ir Bažnyčia jiems tokią klaidą gali dovanoti ir atleisti, bet jei tas daroma vien iš puiybės, atkaklaus užsispyrimo ar kitokiais išskaičiavimais tai jau yra skaudus prasižengimas prieš Dievą ir Bažnyčią ne kartą prieš tokius reikalus esant pakartoja tinkamas bausmes, net ir visai atskirai nuo Katalikų Bažnyčios ir neleidžia net šventintuose kapuose jų kūnų laidoti.

Čia kartais bereikalingai užmetama Bažnyčios netolerantiškumas; juk negalima reikalauoti, kad Bažnyčia pripažintų savaisiais tuos kurie nesi-laiko jos skelbiamojo mokslo ir tvarkos. Žmogus kurs išsižadėdamas savo tautos priimdamas svetimos valstybės pilietybę negalėtų piktai ant savo tėvynės už tai, kad ji neskaito jo savo sūnumi. Visiškai tas pat darosi ir Bažnyčioje su tais kurie nutraukia su jos skelbiama tikyba; ne turi teisės nusiskusti Bažnyčia, kad jų nepripažįsta savaisiais — jie patys prie to privėdė.

Vėtroms sukilus soduose pirmiausia nukrinta tie vaisiai, kurie jau yra sugedę, sukirmiję. Klau-nuose javus vėtant vėjas išnešioja tik pelus, o grūdai pasilieka. Taip ir Bažnyčia ištikus kokioms audroms ar persekėjimams, pirmiausia nuo jos atsiskiria, pasitraukia, ir prieš ją burnoja, šneka visi tie, kurie tikėjimo da-

Lietuvių pulkų steigimo komisija Smolenske 1918 metais. Sėdi iš kairės į dešinę: Gyd. M. Nasvytis, ats. gen. Kubilius, ats. pulk. Gužas, pulk. leit. Vėgėlė. Stovi: atsargos kapitonas J. Žilinskas, ats. kap. V. Natkevičius, teisininkas Al. Žilinskas ir Baltušis.

lykuose mažiau nusimano ir yra gyvenime sukirmiję, patvirkę, ir jiems tikėjimas ir Bažnyčia yra taip kaip druska akyje, jiems rodanti jų netikusį gyvenimą.

Kartais priekaištų yra šaltinis ir karštakraujų, naujovių mėgėjų, noras viską padaryti geriau, darant kitaip, ne kaip kad jų pirmtakų buvo daroma.

Bažnyčioje pirmtakais yra Apaštalai, Bažnyčios Tėvai, šventieji Theologai, Popiežiai, Vyskupai ir dabartinė Bažnyčios kunigija, kuri viską aiškina sulgy Bažnyčios mokslo. O visas tų novatorių reformų noras kyla iš per daug didelio manymo apie save, ir savo proto, jėgų ir gabumų perdidelio įvertinimo. Jie save stato gudresniais už visus Bažnyčios ištikimus mokslavirysius įvairių mokslo šakų specialistus ir tikėjimų dalykų žinovus, tikėjimo dalykus bestudijuojant prafilosofus senelius.

Jie sako: — Bažnyčia turi susimodernizuoti ir tuomet nebūsia jokių konfliktų tarp Bažnyčios ir mokslo, tarp Bažnyčios ir valstybės, tarp Bažnyčios ir visuomenės...

Jei jie nuoširdžiai tai mano ką kalba, tai jų patarimai labai paveltuoti. Nes Bažnyčia seniai yra ir su valstybėmis ir su mokslo ir su visuomene tvarkoje. Tik reikia kad kiekviena iš jų būtų savo vietoje ir vieni ir kiti srities nesikištų, vieni kitiems netrukdytų bet bendrai bendradarbiaudami didintų pasaulyje teisingumą, šviesą, dorą ir gerbuvį žemėje o po mirties amžinąją laimę.

Bažnyčia jau seniai yra katalikiška. Jos veikimas neapribuojamas vienu kuriuo amžiumi, viena kuria epocha ar laikotarpiu, viena visuomene, viena tauta, neturi jmai kitų ribų, tikslai tas, kuriomis matuojama laikas ir erdvė. Bažnyčia yra tai nuolat atviromis durimis Dievo namai, kožnas turi teisę į ją įeiti; yra šaltinis gyvojo vandens, kur kiekvienas turi teisę savo troškulį užgesinti; yra tai dovana, Dievo dovanta visai žmonijai, ir niekas neturi teisės ją nužeminti iki ligalaidinių reikalų lygmes su antgamtinu visų gerio skriauda.

Kaip mūsų Dieviškasis Išganytojas, erškėčių vainiku apvainikuotas, norėjęs mirti su išskęstomis ant kryžiaus rankomis ir atvertu šonu, taip Bažnyčia iškėlė savo pečius virš pasaulio, kad jam palaiminti. Ji turi širdį per-

vertą, ir toji žaizda nuolat krauju plūsta, nes yra kruvina Hostija, kuri nuolat be pertraukos aukojasi Dievui už mus; ji yra

VILNIAUS KONFERENCIJOS 20 METŲ SUKAKTUVES

Karo pradžioje Lietuvoje veikė tikrai viena organizacija — komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpiti. Viena to komiteto dalis veikė savarankiškai Rusijoje. Be šelpimo darbo, komitetas ėmė rūpintis švietimo bei kultūros, o vėliau ir politikos reikalais. 1917 metais komitetas stengėsi suaukinti Lietuvos konferenciją, kurią suvažiavę iš viso krašto atstovai pasisakytų svarbiaisiais politikos klausimais, visiems tada labiausiai rūpėjo Lietuvos ateities klausimas.

Kol vokiečiams karo frontuose sekėsi, jie nenorėjo nieko kalbėti ir tartis su lietuviais Lietuvos ateities klausimais; jie patys ruošėsi tą klausimą saviškai išspręsti: prijungti Lietuvą prie Vokietijos ir galas. Tačiau likimas kitaip lėmė. Karas tęsėsi, ir vokiečių pasitikėjimas savo jėgomis mažėjo, kartu mažėjo ir vokiečių puikybės ir godulystė. Kai į karą stojo J. Amerika, vokiečiai pasidarė žymiai sukalbėsni.

1917 metų vasarą vokiečiai leido suaukinti Vilniuje lietuvių konferenciją, tačiau į konferenciją nariai turėjo būti kviečiami, bet nerenkami, nes karo metu rinkimų nesą galima daryti. Taip ir buvo padaryta. Buvo išsiųstinėta 264 kvietimai visuomeninėms veikla pasižymėjusiems asmenims; į konferenciją atvyko 214. Ūkininkai ir darbininkai sudarė daugumą. Buvo keletas ir dvarininkų, paskui — gydytojai, mokytojai, inžinieriai, advokatai, kunigai, prekybininkai, amatininkai, pramonininkai. Taip pat čia buvo žmonės ir įvairiausių partijų bei politinių įsitikinimų — nuo bolševikų iki pačių dešiniųjų.

Tačiau, nors ir toks margas konferencijos buvimo sąstatas, konferencija Lietuvos politikos svarbiausiu klausimu buvo vieninga: konferencija vienbalsiai pasisakė už Lietuvos visišką Nepriklausomybę. Net bolševikiška frakcija su savo vadu Eidukevičium pasisakė už nepriklausomybę. Šitoks konferencijos vieningumas turėjo didelės reikšmės. Konferencijos išrinktoji Lietuvos Taryba, vykdydama konferencijos nutarimus, turėjo

apvainikuota erškėčiais, kuriuos jai smeigia tie, kurie atsižada jos malonių teikiamų iš meilės.

Taika tarp Bažnyčios ir visuomenės išgyvens tuomet, kada rimtos studijos išsklaidys prietarų uždan-galą pro kurį tikėjime atšalusiu visuomenė žiūri į Bažnyčią, nes Bažnyčia visuomet trokšta taikos, ramybės ir kaip savo draugams taip lygiai ir priešams visokeriopos laimės ir Dievo malonių.

Ji sau Viešpaties Kristaus pavestąjį užduotį visais amžiais vykde, vykdo ir vykdys, taip kaip Bažnyčios autoritetų yra nurodota ir nurodoma. O visų gerų katalikų pareiga yra Bažnyčios nuolankiai klausyti.

F. V.

tvirtą pagrindą savo veikimui, žinojo ko siekti. Nors ir dvidešimties žmonių Lietuvos Taryboje buvo įvairių pažiūrų žmonių, tačiau jie sugebėjo 1918 metų vasario mėn. 16 dieną vieningai pasirašyti ir paskelbti Lietuvos Nepriklausomybės aktą; tą aktą pasirašė visi Tarybos nariai: Dr. J. Basanavičius, S. Banaitis, K. Bizauskas, Pr. Dovydaitis, M. Biržiška, P. Klimaitis, kun. Petrulis, kun. Mirolonas, D. Malinauskas, S. Kairys, kun. J. Staugaitis, kun. J. Saulys, A. Smetona, S. Smilgevičius, J. Šernas, Dr. Saulys, adv. J. Vileišis, J. Vailokaitis, S. Narutavičius ir A. Stulginskis.

Vilniaus konferencija tur būt buvo vieningiausia iš visų lietuviškų seimų, konferencijų ar suvažiavimų, bet kur įvykusių, kiek tai liečia Lietuvos Nepriklausomybės reikalą. Galimas daiktas, kad tą vieningumą buvo įkvėpusi žiauri ir nepakenčiama vokiečių okupacija. Visi troško iš tos okupacijos greičiau išsivaduoti.

Idomu pažymėti, kad lietuvių tauta savo svarbiems reikalams ginti parodo didelių gabumų ir vienybės. Sakysim, 1905 metais, rusų revoliucijos sukuriuose, tikrai lietuvių tauta sugebėjo Vilniuje suaukinti Lietuvos Seimą. Taip pat tikrai lietuviai 1917 metų gegužės mėn. Rusijoje suaukė Petrapiilio Seimą. Taip pat tikrai vieni lietuviai sugebėjo ir vokiečių okupacijos metu Vilniuje suaukinti konferenciją.

1905 metais Vilniaus Seimas teisdrįs Lietuvai reikalauti plačios autonomijos, o po 12 metų, 1917 metais, jau visi lietuvių suvažiavimai reikalavo Lietuvai Nepriklausomybės. Kaip maža buvo vilties iš cariškosios Rusijos gauti autonomiją, taip dar mažiau vilties buvo iš keno nors malonės gauti Lietuvai Nepriklausomybę. Tačiau lietuvių tauta drąsiai, ryžtingai siekė aukšto tikslo — savo krašto laisvės — ir pasiekė štai, 1938 metais jau minėsimame šito didžiausio mūsų tautos laimėjimo 20 metų sukaktuvės, kurioms jau dabar turime ruoštis.

Tsb.

Klasta Tai Ne Pergalė

(Kauno Dels. Kun. F. Kapočiaus kalba Darbininkų Rūmų Programoje, Spalio 9 d., 1937 m. iš radijo stoties WCOF, Boston).

Būkite pasveikinti mūsų brangieji užjūrio broliai ir sesers, ir būkite širdingiausiai pasveikinti mano ir visų jus mylinčių, tėvynėje gyvenančių lietuvių.

Jau 17 metų prabėgo nuo to laiko, kai savo akimis mačiau Vilniaus mieste maršuojančią mūsų narsiąją kariuomenę. Gražiai skambėjo jų dainos — sutartinės aplink Gedimino pilį, kurs iškilmingai plevėsavo mūsų trispalvė vėliava. Lenkai buvo nugalėti. Vilnius buvo mūsų!

Tuomet piktaš lenkas griebėsi klastos ir išplėšė mūsų širdį — Vilnių. Tačiau klasta tai ne pergalė. Visas pasaulis žino, kad teisybė mūsų pusėje; mes tad tebesame nugalėtojai!

Kas yra tikrasis nugalėtojas?

Kai ties Giedraičiais buvo sutriuškinta Želgowski galybė, tai lenkai galvotrukčiais bėgo Varšuvos link, palikdami užmušuosius bei sužeistuosius. Vienas mūsų kareivis mato ežerą skęstantį lenką. Tuoju metu ginklus, puola vandenin, ir ištraukia nelaimingąjį. Tada lenkas klastingai išsitraukia iš kišenės revolvėrį, nušauna savo išgelbėtoją lietuvį ir tamsoje pabėga. Tačiau kiekvienam aišku, kad žuvęs mūsų karžygyvis yra tikrasis, garbingasis nugalėtojas. Jis yra nugalėtojas, nes jo širdy degė meilė.

Kai prieš keletą metų buvo nutarta Kaune Karo Muziejaus sodnelyje palaidoti prie paminklo nežinomąjį Lietuvos kareivį ir kai kovos laukuose buvo atkastas nežinomojo karžygio kūnas, tai ant jo kaklo buvo rastas Rožančius. Taip jis su savo Rožančium ir buvo palaidotas amžinos garbės kape prie Karo Muziejaus, kur dabar nuolat rodoma tūkstančiai gėlių ir vainikų. Teisinga. Taip gerbiame tikrieji nugalėtojai. Tą karžygių dvias atvaduosime ir mūsų sostinę Vilnių.

Anais baisiais kovų už mūsų laisvę laikais, tikrieji karžygiai savanoriai buvo tie, kurių krūtinėse degė Dievo ir tėvynės meilė. Kas Dievo širdy neturėjo, tas žiūrėjo į Mask-

vą, ar kitur, tik ne į savo brangiąją Tėvynę Lietuvą.

Todėl 1934 šventaisiais metais visa mūsų tauta susirinkusi Kauną ir I-ji tautinį Eucharistinį Kongresą, pasiaukoję Jėzaus Dieviškajai Širdžiai ir iškilmingai nutarė: "Lietuvių Tauta, sutrupinusi šimtmečių vergijos pančius ir garbingai nugalėjusi daug galingesnius už save priešus, dėkodama Dievui už atgautą laisvę ir prašydama saugoti ir globoti per amžius laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę, stato Kaune Kristaus Prisikėlimo bažnyčia — mūsų tautos prisikėlimo simboli". Tenai didžiajame altoriuje bus padėti šventieji mūsų tautos įžadų dokumentai: tautos pasiaukojimas Jėzaus Širdžiai ir šventosios mūsų tautos knygos, kurių rašosi dešimtimis tūkstančių mylinčių Dievą ir Tėvynę lietuvių.

Dabartiniu laiku jau stiebiasi į padarę mūsų paminklinei Prisikėlimo bažnyčios statomieji bokštai, kurie amžiais turės liudyti, kad Lietuva — šventoji žemė, kad lietuviai — tikrieji Dievo ir tėvynės vaikai.

Su tomis šventomis tautos knygomis aš atvykau pas jus, mūsų brangieji užjūrio broliai ir sesės. — su jumis pasimatyti, su jumis pasikalbėti, jūsų vardus ir pavardes įrašyti į šventasias brangiosios Lietuvos knygas. Tas knygas parvešiu tėvynėn ir padėsiu mūsų tautos šventovės altoriui, kaip jūsų neužgesinamos Dievo ir tėvynės meilės ženklą. Atvykę ansilankyti į savo tėvynės jį patys savo akimis tai pamatysite.

Kartu pamatysite, kaip kas vakarą užšvis mūsų tautos šventovėje — Prisikėlimo bažnyčioje tūkstančiai šviesų, ugnimi sužibės ir padanges iškeltas mūsų tautos pergalės ženklas — kryžius ir skris dangun malda už brangiąją Lietuvą ir už visus josios sūnus ir dukteris, kaip Lietuvoje esančius, taip Amerikoje ir visame pasauly. Ir vėl mūsų brangieji tėvynė bus šventoji Lietuva.

Apie tai daugiau papasakosiu, pas jus apsilankydamas.

Ik! malonaus pasimatymo!

KOLEGIJOS RĖMĖJŲ SEIMAS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet šaukiamas Marianopolio Kolegijos Rėmėjų seimas, kuris įvyks kolegijos rūmuose spalio mėnesio 31 dieną — Rėmėjų metinėje šventėje — Kristaus Karaliaus dienoje, pasakutiniame spalio mėnesio sekmadienyje.

Seimas prasidės 10 valandą rytė iškilmingomis šv. mišiomis ir pamokslu. Posėdžiai įvyks kolegijoje auditorijoje 2 valandą po pietų. Seimas baigsis šventiausio palaiminimu.

Nuoširdžiai kviečiu visus kilniusius Kolegijos Rėmėjus, kuriems rūpi mūsų tautos švietimo reikalai, kuriems rūpi mūsų lietuvių katalikų jaunimas ir jojo ateitis, skaitlingai dalyvauti šiai šeimė. Rėmėjų skyriai iš anksto privalo padaryti priešseiminis susirinkimus, išrinkti seimui atstovus ir nuskirti, su lig savo išgalia, finansinę kolegijai paramą.

Seime gali dalyvauti kiekvienas, kuriam Marianopolio Kolegijos darbas yra arti širdies.

Kun. Jonas Vaitiekūnas,
Kolegijos Rėmėjų Pirmininkas.

Atskiro Lietuvių Bataliono Vitebske štabas, prieš grįžtant į Lietuvą 1918 m.

Kaip Atrodo Dabartinė Lenkija

Kun. Dr. J. B. Končius pasakoja kelinės įspūdžius XX Amžiaus bendradarbiui

Keletą valandų prieš išeinant traukiniui su amerikiečių lietuviu sėdėjome kvapnsiuose Pažaislio puslynuose.

Daktaras daugiau kaip porą savaitių važinėję po Lenkiją, kalbėjotės su vadovaujančiais asmenimis. Koks įspūdis?

Man visų pirma buvo idomu patirti dvasinę krašto padėtį. Bažnyčios ir Valstybės santykiai ten komplikuoti. Katalikų akcija išplėta gana gerai ir veikia laisvai. Kiekviena vyskupiija turi savo K. A. namus, prie kurių turi sales, kai kur net ir kino. Lenkijos vyskupai aktyviai dalyvauja K. A. veikime. Kiekvienoj diecezijoj yra vyskupo skirti direktoriai — kunigai. Daug dėmesio kreipiama į pasaulėžiūros platinimą per spaudą ir paskaitas. Kiekvienais metais jie iškelia vieną opiausią klausimą. Sakysim šiemet jų šūkis: "Mes norime Dievo mokyklose". Spauda, pasakaitos nukreipti ta tema. Net išleidžiama didelė knyga — santrauka konferencijų, rezoliucijų tuo klausimu.

Katalikai, ypač studentai, daro viešas manifestacijas. Pirmoji tokia didelė demonstracija buvo 1935 metais. Čenstakovoje su 20.000 dalyvių. Čia jie padarė viešą ir iškilmingą ištikimybės priesaiką tautai ir Dievui. Tas jų judėjimas labai teigiamai paveikė jaunuosius inteligentus. Net vyriausybės narius. Mokyklose pradėta daugiau respektuoti katalikų teises.

Kariuomenėje religinis momentas ne paskutinė vietoj.

Šį pavasarį Tarnove buvo surengtos rekolekcijos karininkams.

Praėjo su dideliu pasisekimu.

Liaudies neturtinėjai sluoksniai yra nepatenkinti savo padėtimi ir greitai pasiduoti radikalioms agitacijoms, pav. komunizmui, bet jų tikybiniai ištikimimai nuo to prilaiko. Vienas iš arkivyskupų man pareiškė, kad jei tokia skurdi bedarbių ir mažžemių padėtis nepagerės, tai proletariato masės gali nueiti pavojingais keliais, nors šiuo metu liaudis giliai tikinti.

Pavojingesnis dalykas

su auklėtojais: "Polskie zgrom. naucz.", turinti apie 50 tūkst. narių, yra masonerijos įtakoj. Nors jie viešai nevaro antireliginės propagandos, bet neapraktikuodami religijos, duoda neigiamą pavyzdį. Tuo dabar labai susirūpinta. Kat. Akcijos ir studentijos veikimas padarė, kad naujai paskirtas švietimo ministeris nebeaproteguoja tos sąjungos. Seniau tos organizacijos centro vald. nariai gaudavo atlyginimą už jiems skirtas valstybines vietas, nors jie būdavo nuolatiniuose atostogose ir užsiimdavo tik organizaciniiais reikalais. Dabar tu privilegijų jie nebeturi. Kat. mokytojų sąjunga turi mažesni narių skaičių, nors dabar padėtis gerėja.

Vyriausybėje, ypač centro, apie 90% žmonių yra Lenkijos auklėtiniai ir, kaip rašo "Masonerija w Polsce", yra daugumoj kitados buvusios rusiškos masonai.

Spauda labiausiai įsigalėjusi bespalvė, amerikoniškai tariant — bizniariška. Čia žymia įtaka turi žydai. Katalikų spauda pastaraisiais laikais pradėjo žymiai stiprėti. Neseniai pasirodęs "Maly dziennik" jau turi kelių šimtų tūkstančių tiražą.

Šiaip jau bažnyčios pripildytos, daug vyrų, jaunuomenės. Vyrų inteligentai net tramvajuose važiuodami kelias ties bažnyčia kepurės. Bažnyčia jaučiasi organizuota jėga, su kuria turi skaitytis ir vyriausybė, nors ji masoniška.

Kokia Lenkijos ūkinė padėtis?

Nei vienam krašte, kuriuos teko per šios vasaros ketvertą mėnesių aplankyti, nepastebėjau tokio skurdo, kaip Lenkijoje.

Didžiausias skurdas Krokuvoje, Lvovo ir Vilniaus apylinkėse.

Gaila žiūrėti į suvargusius ir pusiau išbadėjusius žmones, ypač Krokuvoje ir Lvove. Tuose miestuose turgaus dienomis stebėjau šimtus neturtinųjų, apdriskusių moterų, su didžiausiais maišais ir drobinių ryšuliais ant nugarų, iš namų net po 6 — 10 km. nešančias daržoves, bulves ir kitus produktus. Su jomis teko kalbėtis — jos priverstos taip vargti, nes kitaip negalės nusipirkti nei druskos, nei cukraus. Minėtose apylinkėse daugelis ūkininkų turi apie 1—2 ha žemės.

Kadangi kitų uždarbių nėra, tai tenka kęsti didelis skurdas. Pastaraisiais laikais nepatenkinti ūkininkai Krokuvoje ir Lvovo apylinkėse padarė sukilimus prieš valdžią, buvo kruvinų susirėmimų. Oficialiais daviniais žuvo 41, sužeistų apie 100. Daugelis pateko į kalėjimus. Skurdas pasireiškia ir miestuose neišskiriant nė Varšuvos. Elgetų, ypač Krokuvoje, Vilniuje, Lvove yra tiek daug, kad negalima praeiti kvartalo, nesutikus besiskundžiančių, kad esą alkani ir prašo pagalbos.

Lenkijos aristokratija, kaip ir senovės laikais, plačiai gyvena ir, matyt, visai nekremia dėmesio į mažžemių ir darbininkų skurdą. Dvarų reforma, tokia kaip Lietuvoje, nepadaryta. Siemet vyriausybė patarė dvarininkams ir daro spaudimą, kad jie išpardavinėtų dvarus. Kai kurie dvarininkai tą daro.

Prekyba visoj Lenkijoje arti 90% žydu rankose. Varšuvoj žydu 40%, Krokuvoje, Lvove 39%. Maždaug toks pat procentas ir kitur. Paskutiniaisiais metais pasireiškė smarkus antisemitinis judėjimas. Kai kur didelis įtempiamas. Lenkai jaunuoliai mieste ir stotyse šaukia viešai "Važiukite į Palestina!"

Vienur kitur žydams daužo langus, parduotuves, platina atsišaukimus, kad niekas neitų pirkti pas žydus.

Susidariusi taip neįjauki atmosfera žydu atžvilgiu, kad šie laukia kruvinių pogromų. Idomu pastebėti, kad niekur nėra taip tingių žydu, kaip Lenkijoje — su senoviniiais drabužiais ir peisais.

Lenkijoje viskas gambrangu, ypač produktai žymiai brangesni negu Lietuvoje. Siemet rytinėje daly buvo didelis nederlius ir skurdas, ypač Volynijoje. Rugiai brangesni, kaip pasaulinėje rinkoje. Miškai labai kertami. Nuo Luninco iki Vilniaus visos stotys miškų srityse apverstos miško medžiaga eksportui. Didelių ir gerų miškų visoj kelinėje niekur nepastebėjau.

Idomu, kaip su kultūriniu gyvenimu?

Pagrindiniai to klausimo išstudijuoti negalėjau. Gaili tik pasakyti, kad universitetuose mokslas gerai pastatytas. Katalikai turi savo universitetą Ljubline. Tačiau mokyklų tinklas, nėra taip gerai sutvarkytas, kad visur būtų galima įvesti privalomą mokymą. Dėl to, kaip sakė patys lenkai, a-

pie milijoną vaikų nelanko mokyklų.

Urbanistiniu atžvilgiu reikia konstatuoti Varšuvos išaugimą: turi gražių parkų, puikių gėlynų ir jau apie 1.200.000 gyventojų.

Politiniu atžvilgiu, — kalbėjo toliau dr. J. B. Končius, — kaip jau galima spręsti iš ūkininkų sukilimų, daug yra tokių, kurie vyriausybę, esamu režimu nepatenkinti.

Po Pilsudskio sumažėjo centralizacija. Kad Rydz-Śmigły galėtų parodyti toki tvirtą kumštį, koks buvo Pilsudskio, nemanoma.

Kas liečia užsienį, tai visuomenės nuotaika labiausiai palanki prancūzams. Lenkai jaučia, kad prancūzai juos remia ir yra nuoširdžiai jų bičiuliai.

Vokietijos atžvilgiu nusistatę labai neigiamai. Beveik kiekvienas lenkas žino ir tiki posakį:

— Jak swiat swiałem Polak niebędzie niemcowi bratem.

Spaudos pranešimai apie lenkų persekiojimus Danlige, Vokiečių Silezijoje dar labiau didina Lenkijos nusistatymą prieš vokiečius. Rusijai irgi jaučiamas nepalankumas. Arčiau bolševikų sienos didesnis prieš juos nusistatymas, negu Katovicuose ar kitose industrijos srityse. Ūki-kolechozų santvarka.

Galicijos, Pozna nės, Varšuvos lenkai, kiek teko kalbėtis, daugumoj apie lietuvių atsiliepia palankiai, ir beveik kiekvienas išreiškia didelį apgalvestavimą, kad nėra diplomatinio santykių. Jie taip kalbėjo nežinodami, kad aš lietuvis. Traukiny tarp Lvovo ir Vilniaus susitikau su vienu iš Galicijos kilusia ir Volynijoje dirbančia mokytoja. Ji pasakojo, esanti susidomėjusi lietuviu, norėtu su kuo nors susipažinti. Atostogų metu bevažinėdama užsienį Gace pažinusi viena lietuvių studentę, bet ši nepadavusi jai rankos, sakydama — nepažinanti rankos tiems, kurie pagrobė Vilnių. Mokytoja aiškino, ne jos gi kaltė, kad politikai ir kariai Vilnių. Mokytoja aiškino, ne jos gi kaltė, kad politikai ir kariai Vilnių paėmė. Po ilgesnio pasikalbėjimo ji pripažino, kad Vilnius turėtų priklausyti Lietuvai. Visą pasikalbėjimo metą ji nežinojo, kad aš lietuvis. Iš to supratau, kad

Lenkijos gilumoj yra daug simpatijų Lietuvai. Vilniaus krašte — priešingai. Čia lenkai sistematingai varo antilietuvišką popagandą su stipria šmeižtu doze. Beliko tik viena lietuvių gimnazija (dabar su 300 mokiniu. Daugelis čia, į Vilnių, persikėlė, uždarius gimn. švenčionyse). Siemet netvirtino penkių liet. mokytojų kaip negavusių iš adm. organų "świadectwo moralności", nors jokių nusikaltimų jiems primęsti negali). Lietuviams neduoda įsigyti žemės sklypų. Lietuviai pasiuntę prezidentui memorialą, po kuriuo pasirašė K. Stašys, kun. Čibiras, kun. Bieliauskas, kun. Taškūnas, kun.

Viskantas ir k. Rezultatai — pasirašiusieji gavo po 100 — 150 zlotų pabaudos

— Ne ką lengvesnė ir ukrainiečių padėtis, nors persekiojimai sukėlė didesnę jų judėjimą. Lvo-ve iki 1935 m. buvo tik vienas dienraštis ukrainiečių kalba, dabar — 3 Ukrainiečių literatūra, savaitinukai sustiprėjo plačiai skaitomi. Ukrainiečių uniutų dvasinė akademija Lvove turi per 300 klierikų, o yra ir dar dv jų seminarijos. Gimnazijų turi apie 10. Tik lenkai sukludę metrop. Szeptyckio pastangas atidaryti jų tautini universitetą. Ukrainiečiai persekiojami valdiškų vietų negauna. Būna net tokių kuriozų: vizituojančius vyskopus ukrainiečiai sutinka su papuoštais vartais, su raiteliais. Lenkų vyriausybė net neįspėjusi ir oficialiai neuždraudusi dažnai

pasivandant ulonus su kul-
kosvydžiais ir vaiko be-
ginklius ukrainiečius.

Vienoj bažnyčioj vyskupui sakant ukrainietiška pamokslą lenkai sviedė į akis batelių su smėliu, paleido akmeniu, tik vienas ukrainietis, tą pastebėjęs, sulaukė bažnytinę vėliava. Po tokių įvykių lenkų spauda puola ir vyskopus neva už agitavimą, bet ukrainiečiai, su kuriais kalbėjau, sakė nieka priešvalstybinio negirdėję. Būna dar blogiau. Pav., Brzezanuose, Barasce ir k. lenkai darė vadinamas pacifikacijas: užlūždusi kariuomenė visus jaunus vyrus plakė taip baisiai, kad paleido kruvinus, su iškapotais raumenimis. Ukrainiečiai nufotografavo plaktųjų žaizdas ir išleido Prahoje iliustruota knygą: "Amžinai Lenkijos gėdai". Tos pacifikacijos dėl įvairių priežasčių daromos ir dabar. Ukrainiečiams neleidžia pirkti žemės. Prie austrų jie turėjo 3.600 mokyklų, o dabar tik apie 200. Prie austrų oficialės iškabos buvo austrų ir ukrainiečių kalbomis, dabar tik lenkų. Tačiau ukrainiečiai, dideli entuziastai, ypač siemet. Siemet sueina 100 metų nuo mirties kun. Šaškievičio, kurs išplėtė ukrainietiškos literatūros vartojimą, siemet sueina 200 metų kaip Ukraina pavesta Dievo Motinos globai, siemet Haliče atkasė savo kunigaikščio Jaroslavo statytą katedrą ir rado jo kūną. Prie jo tūkstančiais keliauna. Tas religinis judėjimas, sujungtas su tautiniu, nepaprastai pakelia jų nuotaiką. J. Daugailis.

Nereikia gerbti turtin-
go, užmiršus mokytoją ir
teisų beturtį.

Šv. Augustinas

VAŽIUOKITE

LIETUVON
Per

DARBININKO
LAIVAKORČIŲ

AGENTURĄ

GREITAS
PATARAVIMAS
GERIAUSI
LAIVAI

366 W. BROADWAY, 70, 80, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000

TEL. 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

PADEKA

Mūsų liūdėsio valandoj, mirus mylimai Seselei M. Scholastikai, atjautėm Jūsų brangūs prieteliai, didelę užuojautą ir gailętiną širdį, kuri pasireiškė Jūsų gyvu žodžiu, spauda, telegramais, patarnavimais. Visą tai giliai įvertiname, ir nuoširdžiai dėkojame.

Ypačiai dėkingos esame gerb. kunigams Chicago, Ill., ir Minersville, Pa., už atlaikymą Šv. Mišių ir dalyvavimą laidotuviuose. Chicago kunigams: kapelionui B. Urbai, J. Jakaičiui, Tėvų Marijonų Provincijolui, A. Skripkai, I. Albavičiui, H. Vaičiūnui, A. Baltučui, J. Paškauskui, A. Linkui, M. Švarliui, V. Černauskui, P. Katauskui, P. Lukošui, J. Juškai, S. Gaučiui, M. Caroli, ir kun. Vaitkevičiui už išpūdingą pamokslą.

Kunigams dalyvavusiems Minersville, Pa. — klebonui kun. K. Klevinskui, ir jo asistentui kun. V. Azukui; Shenandoah, Pa. klebonui, kun. J. Karaliui; St. Clair, Pa. klebonui, kun. V. Matulaičiui; Tamaqua, Pa. klebonui, kun. J. Sukevičiui; New Philadelphia, Pa. asistentui kun. J. Gaudinskui, ir kun. W. Drobrowskiui.

Altoriaus tarnautojams už gražų patarnavimą ir gerb. vargonininkams: B. Janušauskui ir A. Raičiui už prisidėjimą prie laidotuvių pamaldų.

Ačiū už malonų pasiaukavimą grabnešiams: I. Šimūčiui, "Draugo" redaktoriui, komp. A. Počiui, A. Alešauskui, P. ir

B. Zeinoriams ir inž. A. Thorp. Minesville, Pa. grabnešiams: L. Miliui, G. Tamalavage, A. Zigmondui, P. Spudai, C. Wynoskiui, G. Venskui ir Minersville graboriui J. Paulauskui. Chicago graboriui A. Petkui už tvarkingą patarnavimą ir kapų užvaizdą p. J. Krušai už dailų papuošimą kapo.

Dėkojame dienraščiui "Draugui", jo redaktoriui L. Šimūčiui ir bendradarbiams už apibudinimą vėlionės darbuotė-gyvenimą. Žurnalistui S. Piežai už aprašymą anglų spaudoje.

Chicago ir Minersville, Pa., žmonėms už taip gausiai lankiusiems karstą, už Šv. Mišių aukas, maldas, dalyvavusiems laidotuvių pamaldose ir palydėjusiems į kapus velionę, reikiame giliausią padėką maldomis.

Šv. Kazimiero Seserys.

LAWRENCE, MASS.

I "Darbininko" Metinį Balių Organizuoja Bus

Teko nugirsti, kad Lawrence'iečiai yra labai susidomėję metiniu "Darbininko" parengimu — baliu, kuris įvyks lapkričio 20 d., 8 Magazine St., Cambridge, Mass. Kaip girdėti, jie tariasi sudaryti busą ir iškilmingai atvykti į metinį Darbininko balių — šokių. Gražus užsimojimas! Būtu gera, kad ir kitos kolonijos organizuotų bus'us. Rap.

HUDSON, MASS.

Hudsoniečiai sužinoję, kad "Darbininko" metinis balius ir šokiai įvyks lapkričio 20 dieną jau pradeda bruzdėti ir prie jo ruošis. Kiek teko patirti, panelė Julė Stonytė kelioms draugijoms įteikė pakvietimo laiškus ir užkvietė jas dalyvauti. Ypač, jaunimas yra parengimu interesusotas. P-lės Stonytės manymu, Hudsoniečiai gali sudaryti pilną bus'ą. X.

KONS. DAUŽVARDIS IR TEISEJAS ZURIS DALYVAVO "JAUNIMO" SUKAKTUVĖSE

Chicago, Ill. — Šeštadienio vakarė, saliu 2 d., prisirinko pilna West Side svetainė gražaus jaunimo, paminėti vienu metu "Jaunimo" laikraščio sukaktį.

Apart trumpaus programo, kurį sudarė lietuviškosios šokikės, Lillian Cinskaitė ir Julia Katkuskaitė, ir trofijų išdalinių, nuoširdžius linkėjimus suteikė Lietuvos Konsulas, p. Daužvardis, ir teisėjas J. T. Zuris.

Tarpe publikos buvo matyt konsulo žmona, p. Daužvardienė, kun. J. Urbonavičius, Ieva Lukošaitė, Roosevelt Furn. Co. savininkas, J. Bertulis, red. J. Poška, adv. Savickas, adv. Lapinskas ir daug kitų svečių.

Rep.

BROOKLYN, N. Y.

PADEKA

Šiuomi reiškiamės gilią padėkos žodžius visiems prisidėjusiems prie laidojimo mano žmonos, mūsų motinėš ir tetos a. a. Kazimieros Bložienės. Dėkojame už dvasinius bukičius (šv. mišias), gėles ir dalyvavimą laidotuviuose. Dėkojame kleb. kun. J. Aleksiūnui už pamaldas bažnyčioje ir dvasinę pagalbą; ačiū graboriui J. Garšvai už malonų patarnavimą. Dar kartą dėkojame visiems.

Nuliūdę

Mykolas Bložis, sūnus ir dukteris Bložiai ir Terebeizai.

KLIMO ISPŪDŽIAI IŠ LIETUVOS

Belankydamas lietuvius kaimiečius, teko apsilankyti pas vieną idomų ūkininką, p. Rauliną Jurkonį, Kiškeliškių vieniemyje, Jezno valsč. ir par., Alytaus apskr. Jis ir jo žmona jau apie 70 metų amžiaus. Ūkininkas Jurkonis aprodė man visą savo ūkį, na ir parodė du karstus, nudažytus ir pastatytus šale vienas kito. Klausiu kas čia? Tai sako: "vienas mano, o kitas mano žmonos. Aš pats juos padirbau, ir kada man reikės, tai aš žinau, kad turiu gatavus. Aš savame jau buvau ir atsigulęs, o mano žmona tai bijo eiti atsigulti". Taip pasakojo man p. Jurkonis. Tas parodo, kad Lietuvos lietuviai ir mirti yra pasirušę.

Rugpiučio 5 d. man teko būti Jezno miestelyje, jomarked, kur pamačiau, kad žmoneliai mėgsta išsitraukti, o išsitraukę peštis už mažmožius. Tai vis liekanos senovės Lietuvos, kada ją dar valdė rusas.

PIALEKONIS

Šiame kaime pas ūkininką Vincą Klimą, rugpiučio 29 d. įvyko p. Jurgio Klimo, parvykusio iš Amerikos išleistuvės. Dalyvavo Jezno par. klebonas prelatas Vincas Vaičiulis, pušk. J. Acas su žmona, Lietuvos technikas p. J. Saikevičius su žmona, pp. Klimai ir jų

motina Uršė, pp. Simukauskai, pp. Švedai. Išleistuvės buvo linksmos ir išpūdingos. Visi nuoširdžiai pasikalbėjo ir vieni kitiems linkėjo geriausių sekmių. Sudainuota keletą gražių lietuviškų dainų. Lietuviškos dainos šiuo išpūdžiu rašytoją labai sujaudino. Dėkoju pp. Vincui Klimui už vaišes ir sukvietimą tokių garbingų svečių ir viešnių.

Lietuvoje man labai malonu svečiuotis pas savuosius. Ypatinai graži gamta ir gausus lietuvių suvažiavimas į atlydus. Visur pilni vieškeliai važiuojančių ir atlydus. Tas parodo, kad lietuviai Lietuvoj tebėra Dievo malonėje. Vasaros metu dirba sunkiai, o žiūrėk, užbaigę darbą, šventadieniais važiuoja padėkoti Dievui už visas malones. Lietuvos bažnyčiose nėra tokių sėdynių, kaip mes turime Amerikoje, bet jie visi patenkinti. Jeigu būtų bažnyčiose sėdynės, tai žmonės nesutiltų. Lietuvos bažnytinės procesijos labai išpūdingos. Patariu visiems aplankyti Lietuvą.

IŠ KLIMŲ ŠIAUDINĖS PASTOGĖS

Krasaukiškių kaimė, Stakliškių parapijoje, pp. Klimų sodyboje įvyko kryžiaus pašventinimas. Kryžius buvo pastatytas atminti mirusį a. a. Adomą Klimą. Bet per tiek metų kryžius paseno. Tai gi grįžęs iš Amerikos Uršės Klimienės sūnus Jurgis kryžių atnaujino — nudažė. Kryžiaus šventinimas įvyko rugsėjo 5 d. Šventino Stakliškių klebonas prelatas Vl. Jezukevičius. Po pašventinimo pp. Klimų namuose įvyko bankietas, kuriame dalyvavo Jezno par. kleb. prelatas Vincas Vaičiulis, buvęs tos parapijos kleb. kun. Galaunė, Stakliškių kleb. prel. Vl. Jezukevičius, vikaras kun. Leonas Jakubauskas, deakonas Vincas Andriulevičius, pp. V. Klimai su žmona, p. Adomas Simukauskas su žmona, p. Pranas Švedas su žmona, p. Jurgis Dukavičius su žmona, p. Jonas Labukas su žmona, p. Gelbuda su žmona, p. Juozas Andriulevičius su žmona, p. Juozas Saikevičius su žmona, p. Adomas Kurmanavičius su žmona, Stakliškių vargonininkas p. Vincas Tula, Stakliškių mokytojas J. Kaminckas, p. Seveikai ir šių žinučių rašėjas Jurgis Klimas ir kiti.

Visi linksmai praleido laiką. Pasakyta gražių kalbėlių. Visi linkėjo amerikiečiui Jurgiui Klimui geriausių sekmių. Kalbėtojai, ypač dvasiškai prašė Jurgio Klimo, kad jis grįžęs į Jung. Valstybes pasveikintų visus lietuvius, kurie brangina savo šventą tikėjimą ir kurie myli savo tėvynę Lietuvą.

Taigi brangūs broliai ir sesutės, amerikiečiai prašau priimti šiuos sveikinimus iš tėvynės Lietuvos. Lietuvoje amerikiečiai lietuviai yra gerbiama ir įvertinami.

Jurgis Klimas.

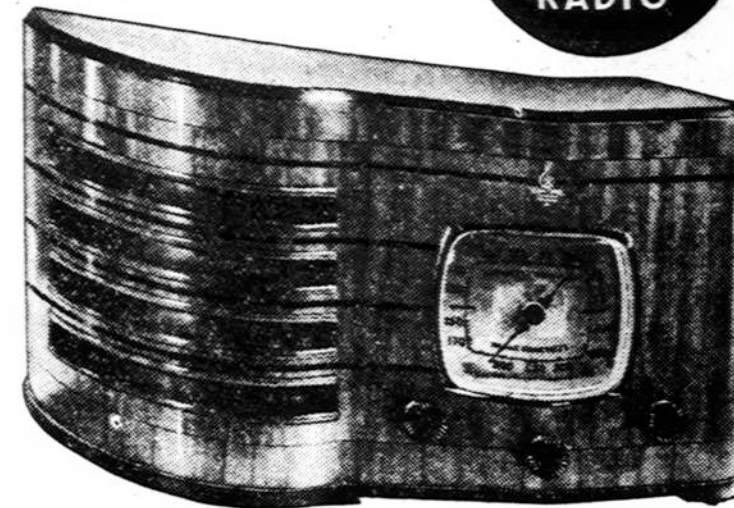
Redakcijos prierašas: Dėkojame p. Jurgiui Klimui už sveikinimus ir lin-

The Radio of Tomorrow Can Be Yours Today..!

See and Hear this Startling New 1938

Emerson

WORLD'S BIGGEST SELLING LITTLE RADIO

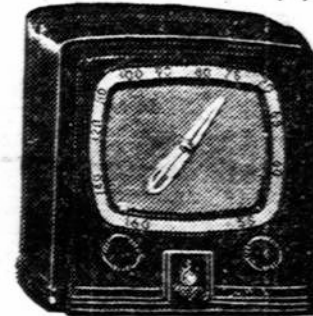
With the Amazing "MIRACLE TONE CHAMBER"

Most revolutionary invention since the dynamic speaker. Acoustical chamber blends and equalizes voice and instrument tones and "balances" reception throughout the room. Virtually Re-creates the Artist in Your Home.

Other New EMERSON Features

1. Emerson Micro-Selector brings in More American and Foreign Stations.
2. Large GEMLOID Dials make tuning easy.
3. Automatic Volume Control and Tone Control give better reception.
4. Handsome Styling. Hand-rubbed cabinets.
5. There are Emerson sets for every purpose and every purse.

EMERSON Model Q-157

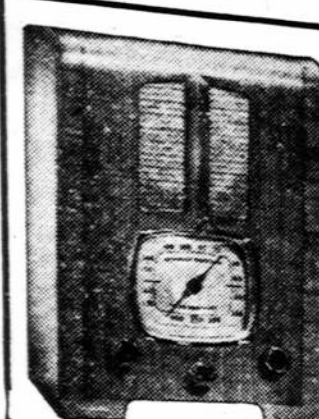
AC-DC — plays everywhere. American Broadcasts and Police calls. Modern Bakelite cabinet with many new features.

\$14.95

EMERSON Model R-167

5-Tube AC Superheterodyne, American Broadcasts, All Police Bands, Amateur and Aeroplane Stations.

\$29.95

Here's an Ideal "2nd" Set for Your Home

For living room, bedroom, children's room, kitchen — or for your office. Come in and see how Emerson Radio meets every wish of the family.

EMERSON Model R-156

5-Tube AC Superheterodyne set with all advance features. American Broadcasts, All Police Bands, Amateur and Aeroplane Stations.

\$22.95

You get Big-Set Performance in Emerson's small radio. Sold on EASY TERMS.

UNION ELECTRICAL SUPPLY Co. Inc.

92 High Street Boston, Mass. Samuel Kaufman, Prezidentas ir Kasininkas Telefonas LIBerty 2337

kėjimus. Lai Dievulis laimina Tamstą kelionėje į antrąją Lietuvą — Jungtines Valstybes.

LDS NAUJOS ANGLIJOS APSKR. SUVAŽIAVIMAS

įvyks Sekmadienį, Spalio 31 d., 2 val. po pietų, šv. Juozapo Parapijos salėje, Rogers St., Lowell, Mass.

Kadangi šiais metais rudenio ir žiemą yra nutarta turėti Apskričio bendrai su Centru prakalbų bei debatų reikalais maršrutą, todėl prašomos visos LDS kuopos savo susirinkimuose prieš vyksiant į apskričio suvažiavimą nusitarti pageidavimą, kokią dieną (suprantama sekmadienį) norėtų, kad Jūsų kolonijoje įvyktų panašios kalbos. Būtų gerai, kad kuopų susirinkimuose būtų rezervuota koki du ar trys sekmadieniai. Jeigu pasitaikytų, kad pageidavimai supultų kelių kuopų tą patį sekmadienį, kad galima būtų išvengti keblumų ir ten pat išspręsti.

Taipgi prašome visų kuopų išrinkti po daugiau atstovų į su-

važiavimą, nes bus renkama komisija dėl Apskričio parengimų, kurie įvyks sulig nutarimo: vienas žiemą, o antras metinis pavasarį.

LDS. N. A. Apskr. Valdyba: Dvasios Vadas Kun. S. Kneizis, Pirmininkas Jonas Kumpa, Vice-Pirmininkas A. Zavetskis, Išdininkas K. Nadzeika, Raštininkas Tamas Versiackas.

Profesionalai, biznieriiai, pramonin-

ka, kurie skelbiat "Darbininke" tikrai verti skaitytų paramos.

Telefonas: Plaza 1350.

JONAS GREBLIAUCKAS

Graborius ir Balsamuotojas 423 S. Paca Street BALTIMORE, MD.

Sullivans Liquors Store

295 W. BROADWAY, TEL. SOU 9772

UŽDYKA Pristatome į Namus PROSPERTY WINNER 100 Proof 1 M. Senumo KVORTA — \$1.25 FAIRWAY 90 Proof 2 Metų Senumo KVORTA — \$1.39

GIN kvorta 99c. RUM už pt. — 69c. — kvorta \$1.25

ALUS BAY STATE 3 kenai už 25c. GARRISON 90 proof degtinėš Kvorta — \$1.09

CREMO ALE

Padarytas Tam, Kad Patenkinus Visus!

Atėję į tavernus ar restoranus visuomet prašykite CREMO ALE, kuris yra padarytas iš geriausių miežių ir tinkamai įsėdintas.

CREMO galite gauti iš krano ir buteliuose.

Kartą jo paragavę — visuomet norėsite!

Cremo Brewing Co.

BELDEN ST. NEW BRITAIN, CONN. TEL. NEW BRITAIN, 3700.

Dangaus Karalystė

PIRMPRADINĖ KOVA

Grįžkime mintimis į laikotarpį dar prieš rojus kūrimą, kuomet buvo vien tik Dievas ir naujai suverti angelai. Danguje viešpatavo neapsakoma laimė ir ramybė, ir Visagalis tvariniai džiaugėsi, kaip tik dangaus dvasios gali džiaugtis. Bet Dievas teisus; sutvėręs angelus, Jis norėjo juos savo laisva valia užsipelnyti tą amžiną garbę ir laimę.

Tai gi, paklusnumu Jis ištirs jų vertybę; tam tikslui Dievas apreiškia jiems vieną priešamžius Savą nustatymą, būtent, Sūnaus įsikūnijimą, kad tikėjimu jie pagerbintų tą paslaptį.

Tačiau Liucipierius, išmintingiausias ir gražiausias Dievo kūrinys, turėjo priešingą nuomonę. Jam nusilenkti mažesnio mato esybei? Juk tai neįmanomas dalykas! Ar gi jis nebuvo visų tvarinių žiedas? Todel jam koku pasidarė taip nusizeminti. Ir Dievui reikalaujant atsakymo, Liucipierius sušuko: "Aš netarnausiu!"

Tad, iš puikybės kilo nepaklusnumas, ir danguje pirmą ir paskutinį kartą atsirado nuodėmė. Ji davė pradžią karui, kurio pasekmės ir šiandien matomos.

Liucipieriaus išsireikšimas papiktino šv. Mykolą, kuris, Aukščiausio garbei ginti, surikiavo ištikimus angelus ir vedė juos kovon su šėtono sekėjais. Visi žinom kaip baigėsi tos baisios kautynės; gi su Liucipierium trečdalis dangaus gyventojų liko įmesti į pragarą.

Didis buvo šv. Mykolo užmokestis už tokią svarbią pergalę. Jis tapo dangaus kariuomenių vyriausiu vadu ir — vėliau — Bažnyčios gynėju iki pasaulio pabaigos. Tenka pastebėti, jog Bažnyčia švenčia jo šventę rugsėjo 29 d., ir jam skiria aukštą vietą litanijose, maldose ir t. t.

Aukščiau minėjom nustatymą, kuriam šėtonas pasipriešino, ir tučiom sukėlė netvarką. Kitą savaitę pažiūrėsim kaip jis sugriovė kitą Dievo surėdymą. Aišku, piktasis nėra už Dievą galingesnis, vienok gali laikinai sutrukdyti nekuriuos Dievo planus.

KOMINTERNAS - SENIAI PAPASAKOTA PASAKA

Maskvoje Negalima Pasakyti, Kad Esi Komunistas.

Užsienio komunistams nusišleido saulė...

— Kokį vaidmenį Sovietų Rusijoje vaidina kominternas? — paklausė Vienos žurnalistas, "Neue Freie Presse" bendradarbis Bassechesas.

— Jokio, tas atsakė.

— Man atrodo, kad jūs truputį perdedate. Juk šiai ar taip, bet svetimsčiai komunistai Kremliuje vis dėlto įtakingi.

— Tai buvo seniai... Tokiais žodžiais prasideda kiekviena pasaka, kuri pagaliau turi pabaigą. Kominternas pasake taip pat baigta pasakoti. Net daugiau — atvažiavusiam į Maskvą komunistui pasivadinti komunistu pavojinga. Pasisakydamas esąs komunistas, jis rizikuoja savo laisvę, o kartais ir gyvybę. Buržuazinių kraštų komersantai,

bankininkai, multimilijonieriai Sovietų Rusijoje naudojami bent ta laisvę, kuri jiems teikiama iš mandagumo, gi tuo tarpu senieji kovotojai už komunizmo idealus "pirmojeje socialistinėje respublikoje" kiekviename žingsny rizikuoja būti sutramdyti. Jei, pav., aš ištisus penkiolika metų išsėdėjau Maskvoje, tai tik todėl, kad niekad savęs komunistu nevaadinu, kaip tai darė kiti mano kolegos.

Neužmirškite, kad visas gyvenimas Sovietuose yra paini mįslė. Net viso pasaulio galvotojai, kartu susijungę, neįstengė suprasti visų tų paslaptų, kurios vyksta Sovietų Rusijoje. Juk atrodo, kad SSSR bolševikai turėtų branginti kiekvieną užsienio komunistą, jo laukiti su ištiestomis rankomis, tačiau iš tikrųjų yra kaip tik atvirkščiai: užsienio komunistas ten nemėgstamas. GPU užsienio komu-

MORE RADIO FOR YOUR MONEY

IN THE NEW

1938

Grunow

with

"TELEDIAL"

AUTOMATIC TUNING

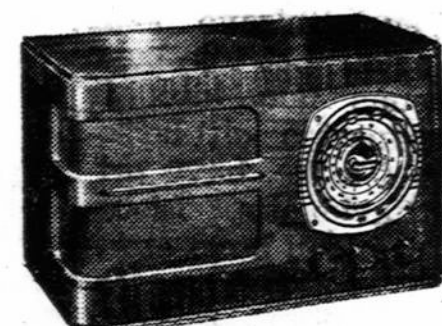
GETS YOUR FAVORITE STATIONS QUICK AS A FLASH!

Check these "PLUS" Features

- ✓ 10 favorite station buttons
- ✓ Illuminated "Glo-Gold" dial
- ✓ All-wave reception; 3 bands; gets American, foreign, police, amateur and aviation broadcasts
- ✓ New, super-sensitive circuit
- ✓ 12" Synchro-dynamic auditorium speaker
- ✓ Automatic volume control
- ✓ 3-position tone control
- ✓ Bass compensation for realism
- ★ Modern, streamlined cabinet of beautifully matched genuine walnut

TABLE MODELS with
TELEDIAL
Automatic Tuning
for as little as

\$27.95

Įsigykite GRUNOW Radio

Grunow Radio yra dabar vieni geriausių. Jie turi puikų toną. Su šiuo radio galima pagauti visokio programai net ir iš svetimų šalių. Galite pirkti lengvais terminais, kaip tai: įmokėkite \$1.00 ir mokėkite kas savaitę po \$1.00 ir nepamatysite kaip turėsite savo namuose puikiausį radio. Galite pirkti nuo \$27.95 ir aukščiau.

Union Electrical Supply Co. Inc.

92 High Street

Boston, Mass.

Samuel Kaufman,

Prezidentas ir Kasininkas

Telefonas LIberty 2337

nistus įvairiais būdais persekioja ir stengiasi jų nusikratyti. Štai jums tikras atsitikimas. Į Maskvą atvyko vienos buržuazinės valstybės profesinių sąjungų delegacija. Kaip ir pridera, delegacija padarė vizitą savo valstybės oficialiam atstovui. Du iš delegacijos narių atstovai pareiškė, kad jie tikrai pritaria komunistams.

"Mes komunistai, — kalbėjo tuodu delegatai, — ir su jais rasime bendrą kalbą". Tačiau atstovas palingavo galva ir tarė: "Patarčiau paklausti mano patarimo — Sovietų Rusijoje būdami slėptis savo komunizmui, nes galite visai netikėtai būti kuo nors apkaltinti ir patekti į G.P.U. rankas. Tada man būtų daug vargo, kol jus iš ten iškrapstyčiau. Maskva tai ne mūsų sostinė, kur jūs drąsiai komunistinės idėjas galite ginti net iš parlamento tribunos. Čia tai pavojinga".

Kominternas — tai jaunystės nuodėmės, kurių dabartiniai Sovietų Rusijos šeiminkai kiek galėdami kratosi. Pirmaisiais porevliuciniais metais su svetimsčiai komunistais jie flirtavo, juos glostė, pataikavo kominternui. Dažnai Vengrijos, Vokietijos, Austrijos ir kitų valstybių komunistai važinėdavo į Maskvą tiesiog "sustiprėjimo" motyvais: ten juos ne tik pavalgydavo, pagirdydavo, bet ir apmėgdavo. Daugelis užsienio komunistų į Maskvą atvažiudavo beveik su maišeliu po pažastimi, o išvažiuodavo su didžiulėmis valižomis. Vienas iš tokių kartą pasiskundė Leninui, kad pametė laikrodį, ir gavo dovanai puikų auksinį laikrodį. Ir dabar kominternui skirtas patalpas puošia Sovietų dailininko Brodskio pieštas didžiulis paveikslas, vaizduojantis III internacionalo II suvažiavimą.

Paveiksle figūroja visas tuometinis III internacionalo štabas. Garbingiausioje vietoje kominternas pirmininkas Zinovjevas su Leninu, Trockiu, Kamenevu, Rykovu, Bucharinu, Radeku, tarp kurių garbingieji užsienio svečiai: Klara Cetkina, Telmanas, Marcellis, Cachinas, Bella Kunas, Romain Rolandas, André Barbusse. Keista — pats Stalinas užkietas kažkur į kampą.

Nuostabu, kad tą paveikslą ligi šiol laiko. Juk daugelis iš ten atvaizduotų asmenų jau kapuose, kiti kalėjimuose... — stebisi žurnalistas.

Jei būtų mėtė nors kurį laiką gyvenęs Sovietų Rusijoje, nesistebėtumėte nieku. Ten viskas paradoksiška, net absurdiška. Imkite nors ir tą patį kominterną. Juk nebūdavo ankščiau jokios šventės, kurioje garbingiausioje vietoje nesėdėtų komin-

terno atstovai. Kominternas suvažiavimas būdavo didelis valstybinis SSSR įvykis. O dabar... Dabar jo kaip ir nėra: atrodo, kad jis kažkaip išpuolė iš Sovietų orbitos. Pamėginkite dabar paklausti net inteligento maskviečio kas sudaro kominterną prezidentumą, jis jums nepasakys. Žinomas tik jo pirmininkas bulgaras Dimitrovas.

O kaip su Bella Kun? Juk tai taip pat buvo stambi kominternas figūra?

— Jo seniai nėra. Kur jis dingio, nežinia. Sakė, kad kalėjime. Dar būdamas Sovietų Rusijoje girdėjau, kad jis apkaltintas snipinėjimu. Esą, dirbęs Vengrijos regento admiralo Horthy naudai...

Kodėl kominternas neteko savo reikšmės? O todėl, kad ten atslūgo noras įžiebtį tarptautinę revoliuciją. Sovietų vadai tarptautinės revoliucijos

psisekimu nebetiki. Tai taip pat baigta pasaka... Leninas svažėjo Europą revoliucijos gaisru padegti iš visų keturių kampų. Tačiau Stalinas nuo šios iliuzijos jau senokai atsisakė, nes jis nutarė laikytis tautinės patriotinės linijos. Į užsienio komunistus, norinčius prisilinkti prie Sovietų ragaišio, Stalinas žiūri, kaip į parazitus. Dar turiu pabrėžti, kad Sovietų Rusijoje ypač nekenčiami tų šalių komunistai, kuriose komunistų partija yra nelegali. Kodėl taip yra, tai sunku pasakyti. Greičiausiai tai dar vienas paradoksas. Pav., Vengrijoje komunistų partija nelegali, ir vengrai komunistai persekiojami Sovietų Rusijoje labiau, negu Belgijos, Prancūzijos ir Anglijos komunistai. Tiesa, dar po 1934 metų sukilimo Austrijoje pastarosios komunistų emigrantai buvo Rusijoje sutikti su išskėstomis rankomis, tačiau dabar apie juos niekas ir žinoti nieko nenori. Nemažai jų sėdi kalėjimuose, o kiti stengiasi kaip nors ištrukti iš Sovietų Rojaus.

1922 metais komisariatuose galėjai pamatyti daug užsienio komunistų aukštų valdininkų. Pav. užsienio reikalų komisariate tarnavo vengras komunistas Liudvikas Madjaras ir buvo užsienio Tassoskyriaus viršininkas. Taip pat atsakingose vietose sėdėjo anglas komunistas Rotšteinas, ispanas Pedro Fernandes. Ypač aukštai buvo tais laikais vertinami Vengrijos komunistai su Bella Kunt priešaky.

Bet daugelis užsienio komunistų priėmė SSSR pilietybę ir pasidarė savieji...

Savo nelaimei. Natūralizacija ten nieko nepadedo. Ankščiau juos galėjo užtartį tų valstybių atstovai, kurių jie buvo piliečiai, o dabar neteko iš šios privilegijos. 1926 metais iš Ispanijos atvyko labai daug komunistų ir natūralizavosi. Dabar jie beveik visi sėdi kalėjimuose. Žinomas komunistas lenkas Dombalas, kuris buvo tarptautinio agrarinio Maskvos instituto direktorius, lenkas poetas Jesinskis, majoras Jevorskis, kapitonas Slekas ir daugelis kitų yra netekę Kremliaus malonės. Jiems nieko nepadėjo nė Sovietų pilietybė. Jie pūva kalėjimuose, Sibire arba Solovkų salose.

Dabar vykti į Sovietų Rusiją gali išdrįsti tikta nepataisomi avantiūristai arba žmonės, kuriems nusibodo gyventi. Legendos apie Sovietų rojų jau seniai mirė ir daugiau nebeprisikels. Maskva jau nebebus įsitikinusiųjų užsienio komunistų Mekka kur jautė kiekvienas pareigą nuvykti. XX

Compliments from your neighboring Jeweler

RICARD'S JEWELRY SHOPS

CENTRAL STREET, LOWELL, MASS.

Have You Seen the
NEW 1938 PHILCO RADIOS?

NO SQUAT — NO SQUINT — NO STOOP

Come in and see our complete display
or phone for a free trial

F. J. LEONE COMPANY

578 Essex Street Phone: 7637

TIKRAI LIETUVIS

JOSEPH D. GAYSON

LICENSED OPTICIAN

Geriausio stiliaus akiniai

721 Main St. Room 23

Hartford, Conn. Phone 2-8848

Lietuvių Kariuomenės Dalys Rusijoje

Nėra tikrų žinių, kiek Lietuvos sūnų tarnavo ir kariavo rusų kariuomenės eilėse. Spėjama, kad karui besibaigiant, lietuvių rusų kariuomenėje dar buvo apie 30.000 vyrų. Iš viso paimta į kariuomenę, žinoma, buvo žymiai daugiau. Čia galima pastebėti, kad Lietuvos okupacija daugelį mūsų jaunimo apsaugojo nuo dalyvavimo baisiose karo žudynėse. Vokiečiai okupuotoje Lietuvoje į kariuomenę žmones nešaukė, tačiau jie jaunus vyrus šaukė ir stačiai gaudė į darbo batalionus, kuriuose gyvenimas ir darbo sąlygos buvo nepakenčiamos. Todėl daug lietuvių žuvo darbo batalionuose. Vis tiksliai, jeigu ne vokiečių okupacija, rusai būtų Lietuvoje paėmę į kariuomenę bent dvigubai daugiau žmonių, negu kad paėmė.

Vokiečiai Lietuvą okupavo 1915 metais. Taigi rusai paėmė į karą 1914 ir 1915 metų naujokus ir mobilizavo keliolikos metų atsarginius kareivius; vėlesnės rusų mobilizacijos jau lieti tiktai Rusijoje gyvenančius arba iš Lietuvos pabėgusius lietuvius. Tokiu būdu vokiečių okupacija, taip sakant, "sutaupė" keliadesimts tūkstančių Lietuvos jaunimo, ir čia bus bene vienintelė okupacijos geroji pusė...

Rusai lietuvius kariuomenėje tarnauti siūsdavo į tolimuosius kraštus — Turkėstaną, Kaukazą, Tolimuosius Rytus. Lietuvoje tarnauti atsiųsdavo iš kitų kraštų. Jie taip darydavo, kad toli tarnaudami, kareiviai mažiau turėtų ryšių su saviškiais ir būtų mažiau pavojingi kils kurioms nors riaušėms. Karo metu rusai stengėsi kitataučius labiau išblaškyti po įvairius pulkus, kad vienos tautybės žmonės niekur nesudarytų didesnių grupių. Šitokiomis priemonėmis rusai siekė savo kariuomenės vieningumo. Sunku pasakyti, kiek tikslu buvo šitokia rusų kariška politika. Taikos ir tarptautinio karo laikų gal taip sumaišyta rusų kariuomenė buvo ir gera. Bet, kilus revoliucijai ir pilietiniam karui, tokia kariuomenė nebuvo atspari suirutei. Gal todėl taip lengvai ją ardė įvairūs revoliucionierių šūkliai.

Jau karo metu, dar ca-
ro kariuomenēs vadai tau-
tiniu kariuomenēs dalu
kūrimo bandumus buvo
pradējē; tai buvo latviu
batalionai ir čekū pulkai.
Latviams dar karo pr-
džioj buvo leista organi-
zuoti latviškus batalionus,
ir jie keletā ju buvo suor-
ganizavē. Tie batalionai
labai pasižymējo kovose
su vokiečiais, ypač ginda-
mi Rygā. Čekū pulkai bu-
vo organizuojami iš aus-
tru kariuomenēs čekū,
patekusių rusų nelaisvėn.
Čekai organizavosi rusų
pusėje kovoti prieš Aus-
tru - vengru imperiją, ku-
rios žlugime čekai matė

savo tēvynēs īssilaisvini-
mā. Latvieši turēja tikslā
suorganizuoti savo kar-
riūmenēs dalis, kad lat-
vieši galētu drauge tarnau-
ti, susigyventi, o progā
pasitaikīus padēti ir lais-
vē Latvijai īssikovoti. Ta-
čiau kai latvieši batalionus
rusai pastatē ī fronto ug-
nī, juos kovos laukuose
ilgai palaikē, tokiu būdu
daug īšžūdē, tai latvieši ū-
pas nupuolē, ir jie nedaug
savo kariūmenēs suor-
ganizavo. Vēliau latvieši
batalionai ūzīskirētē bolsē-
vizmu ir smarkiai pagel-
bējo Rusijojē komunisti-
nei santvarkai īsīgalētī.
Latvieši pavyzdys caro lai-
kais neskatīno kitas tau-
tybes kurti savo kariū-
menēs dalis. Tautīnīū da-
liū kūrimu buvo labai su-
sīrūpīnta tīktai tada, kai
kilo vilčīu kai kurioms
tautom īssīvaduoti ir ne-
prieklausomybē atgauti.
Tuo labīasīasī ir uolīau-

siai susirūpino lenkai ir lietuviai. Lenkai suorganizavo kelius pulkus ir jiems pavyko organizuotiems ir ginkluotiems sugrįžti į Lenkiją. Mat, kaip didesnę jėgą bolševikai nesugebėjo suardyti. Lietuviai suorganizavo kelis batalionus, bet jie buvo toli vienas nuo kito, ir ką nepanorėjo eiti bolševikams į talką, buvo priversti likviduoti. Lietuviams sunkiau buvo organizuoti savo kariuomenės dalis Rusuose dėl kelių

priznāšūky: lietuviai buvo išblaškyti įvairiuose pulkuose, į vieną vietą didesnį skaičių sunku buvo surinkti: nebuvo patysių organizatorių, nes rusai lietuviams karininkams neleido tarnauti savo štabuose; bendrai lietuvių karių buvo keleriopai mažiau negu lenkų; pagaliau, Rusijoje lietuvių tarpe nebuvo vienos nuomonės dėl lietuviškų kariuomenės dalių reikalingumo. Daugelis ginklėjo, kad lietuviams netikuo tiems pavyks grįžti į Lietuvą, o niekas neturėjo noro kariauti rusų pilietiniam kare. Tačiau lietuviams demoralizuotoje rusų kariuomenėje buvimas buvo tiek nepakenčiamas, o noras susiburti ir padėti Lietuvai Laisvę atsikovoti toks didelis, kad lietuvių kariai, nežiūrėdami jokių kliūčių ir sunkumų, būrėsi į atskirus batalionus. Pasiryžimas ir drąsa daugelį kliūčių nugalėjo, ir pavyko suorganizuoti lietuvių batalionus Smolenske, Vitebske, Rovne, Valke ir Sibire - Novonikolajevske. Nei vienam šių batalionų nepavyko organizuoti užsienyje, o Tėvyne. Tačiau karininkai ir kareiviai tuose batalionuose įgavo organizacinio patyrimo, susipažino tarpusavy, sustiprino savo dvasią ir ryžtumą. Batalionus likviduojant, lietuviai kariai pavieniui ir būreliais traukė į Lietuvą ir čia buvo pirmieji savanoriai ir kariuomenės kūrėjai. Čia tai ir yra Rusijoje kurtų lietuviškų galių ir jų organizatorių didžiausia nuopelnas Nepriklausomai Lietuvai ir lietuvių

PIC
A
Del
Ma
Bet J

PILSENER BEER
ALE

Brewed by HAFENRE...

Dvidešimčiai metų pralinkus, toms sukaktuvėms paminėti, Kaune buvo suvažiavę kariuomenės dailių Rusijoje organizatoriai ir dalyviai, viso per 1000 vyrų. Suvažiavimas praėjo sklandžiai pakilusiu nuotaika. Suvažiavime priimtoje rezoliucijoje sakoma, kad jų senieji troškimai įvyko, Lietuva tapo Nepriklausoma. Suvažiavimo dalyviai, ypač pabrėžia, kad jie yra paskutinioji karta, mačiusi vergijos pančius. Nusikračius tų pančių, jie kreipiasi į dabartinę ir būsimas kartas, ragindami vieningai ir ryžtingai stovėti Lietuvos Laisvės sargyboje. Vilniaus atvadavimą ir visų Lietuvos žemių vienon nepriklausomon valstybėn sujungimą suvažiavimas skelbia tolimesniojo didžiojo mūsų tautos uždavinio. Suvažiavimas išrinko 25 asmenų komisiją, kur pirmiausiai rūpintis pastatyti paminklą lietuviams kariam, žuvusiems svetimose kariuomenėse. Kadangi lietuviams teko tarnauti Rusijos, Vokietijos ir Amerikos kariuomenėse, tai lietuvių karių yra žuvę įvairiuose frontuose ir vietose. Jie buvo verčiami ginklų, savo kraują ir gyvybėmis spręsti Europos galiūnų ginčius, kai tuo tarpu jų tėvynė Lietuva vaitojo žiauriausios vokiečių okupacijos pančiuose. Tsi

KW ALE

to, Kad Darb
terijolas Dau
Kainuoja --
us Daugiau Ne

Iš Krano

PARODYK KRAN

☐

Buteliuose
(12 onų ir pilnomis Kvora)

FER & CO., INC. Boston, Mass.

Ar Galima K

Visi žino, kad komunistai net literatūros stengiasi būti kitokie, būtent, sukurti tokius kūrinys, kurie skirtųsi nuo vadin. buržuazinių.

Lietuvoj, nors ir po tam tikra priedanga ir nedrąsiai, taip pat ta linkme daroma pastangų. Todėl įdomu, kaip komunistai supranta literatūrą ir ar galima komunistinė dailioji literatūra.

Tą klausimą kelia "Les Nouvelles Litteraires" prancūzų kritikas J. Banda. Jo straipsnio mintimis čia ir sinaudosime.

Pirmiausiai komunistai literatūroj nori kitų siužetų. Jiems rodo, kad ligišiolinė literatūra vaizdavo žmogų, jei taip galima pasakyti, prabangoj, dykinėjantį; bet ne kovoj su gamta, ne dėl duonos kasnio, ne ekonominėj plėtmėj. Iš dalies jie turi tiesos. Didieji Vakarų literatūros šėdėvrai nuo seniausiu lig mūsų laikų, vaizduodami karalius, valstybės vyrus, poetus, pie-menis, paprastus piliečius, parodydavo juos gyvenančius politiniais, religiniais, moraliniais, meilės jausmais ir daug rečiau besigūmiančius dėl būvio.

Tiesa, šių laikų literatūroj ekonominis momentas daugiau pasireiškia, bet komunistai nori, kad kova su išviršiniu pasauliu dėl pragyvenimo, dėl ekonominių reikalų, būtų vienintelė tema su varijantais. Jie sako, kad tie rašytojai, kurie neprisideda senai buržuazinei visuomenės suvirijimui ir iš visu-

ICK

E

as ir

giau

emokat!

Komunistinē

tura?

jėgų nestato naujos, esą cinikai, neverti menininko vardo, nes jie palaiko kapitalizmą. Nors ir neaišku, kuo eilėraštis apdainuojas jūrą palaikyti ginklų pramoninkus, bet nieiškokime logikos. Komunistams svarbus ekonominis žmogus. Vienintelė pateisinama tema — ekonominė. Bet ar žmogus tik duonai gyvena? O kur kitos gyvenimo sritys, esmingesnės žmogui negu duonos reikalai? Didieji literatūros veikalai ir iškelia, kas žmogui vaizduojama ir ne marksisto žmogiškiausia. Ir siužetai su kova dėl pragyvenimo gali būti vaizduojami ir ne marksisto.

Antra, komunistinė literatūra geidžia savotiško siužetų traktavimo, ne tokio kaip lig šiol. Mat lig paskutinių laikų rašytojai prisilaiko tam tikros

K a
E
I L

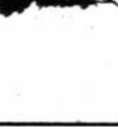
LAIVA IŠP
EUROPA
NEW YORK
HAMBURG
EUROPA

Greiti traukiai
Bremerhaven
Kauną, Paton

Informacijų

HAMBURG-AM
NORTH GER
252 ROYALTON ST

jas turis išsivaduoti iš to elegantiško rašymo būdo, sakytum, netekti literatūrinio skonio. Jis turi rašyti minioms, vargšams, kurie gražaus stiliaus visai neįaučia. Jiems reikia parodyti brutalus gyvenimas ir jo politiški, ekonomiškos kovos bratai, nepagražintoj šviesoj. Jis literatūrinis žodžio menas tai galis užtušuoti. Sintaksė ir stilius turi būti labai natūralūs, neparinkti, neišdailinti. Bet aišku, kad paneigdami stiliaus estetinį spalvingumą ir asmeniškumą komunistai tik save ir kitus apgaudinėja. Juk yra vadinamųjų buržuazinių rašytojų, kurie geriausiai patenkina komunistų dogmą — jie visai neturi asmeninio stiliaus ir jo kultūros. Tiesa, taip atsitiko dėl jų kūrybinio nepajėgumo, bet tai tik rodo, kad pasisakymas prieš literatūrinį, gerą asmeninį

VYTAS, ŠARKA IR ŽVIRBLIUKAS

Čir, čir, čir žvirbliukas,
 Čar, čar, čar šarkelė
 Šoka suktinuka
 Po kiemelį žalia.
 Pastebėjo Vytas,
 Šokt ir jis pradėjo:
 Ant vienos kojytės
 Sukasi lyg vėjas.
 Bet nelaimė Vytui...
 Ėmė ir sugriuvo —
 Šarkai ir žvirbliukai
 Daugel juoko buvo.

Jonas Najulis

NARSI KISKIENĖ

Tikras Atsitikimas
 Visi sako, kad kiškis e-
 sąs bailus žvėrelis ir vi-
 suomet nuo visų bėgęs.

lėdinė

skkursija

LIETUVA

PLAUKIA IŠ NEW YORKO:
 Lapkričio 27
 RK Gruodžio 2
 G Gruodžio 9
 Gruodžio 16

iniai prie pat laivo EUROPA
 e užtikrina patogią kelionę į
 gus geležinkelio susisiekimas iš
 Hamburgo.

Atsiskaitę pas vietinį agentą arba

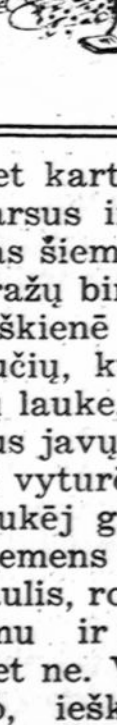
AMERICAN LINE
MAN LLOYD
 BOSTON, MASS.

“Apskritai imant, išeitu, kad yra komunistinis būdas sudaryti frazę, samprotauti, parašyti knygą. Be to, aš manau, kad yra komunistinis būdas spręsti algebros lygtį, tapviti rožę, padėti bėgi, nuplėšti spuogą...” sako ironiškai J. Benda, tas žmogus, kuris gerai pažįsta komunistus, nes su jais sėdi už vieno stalo “Kultūrai ginti kongresuose”.

Jei nėra kitos logikos, kaip žmogiškoji, jei nėra komunistinio stiliaus ir frazės, jei siužetus su žmogaus grumtynėmis dėl pragyvenimo gali vaizduoti ir ne komunistai, išeina, kad dailiosios komunistinės literatūros tikslas

nostines literatūros tikrā
 ja prasme negali būt. Ji
 gali būt komunistinē, kai
 ji skelbia ir propaguoja
 komunistu partijas idējas
 ir reikalus. Bet ar šitame
 atsitikime ji bebus dailio-
 ji? Tai greičiau tebus
 pseudo dailioji, propagan-
 dinē, tendencinē literatū-
 ra. XX.

Bet kartais ir kiškis est narsus ir atkaklus! Štai kas šiemet atsitiko. Viena gražų birželio rytą sėdėjo kiškienė netoli savo vai- kučių, kurie bėgiojo avi- žų lauke, grauždami jau- nus javų lapelius. Čiulbė- jė vyturėliai. Kažkur pa- laukė girdėjosi ankstyvo- piemens dainelė. Visas pa- saulis, rodos, buvo džiaug- smu ir laime apsuptas. Bet ne. Viršum avižų lau- ko, ieškodamas skanaus kšnelio pusryčiams, skrajojo plėšrus vanagas. Staiga jis pamatė links- muosius kiškiukus ir kaip kulka krito žemyn ir įlei- do nagus į mažo kiškiuko nugarą. Kiškienė nieko nelaukdama puolė vanagą ir iš visų jėgų užpakalinė- mis kojomis muše ir dau- žė jį. Vanagas gynėsi, nes nenorėjo taip lengvai pa- leisti savo grobio iš nagų. O kiškienė baisųjį grobi- ką muše ir muše. Gal va- nagas savo kietu snapu būtų užmušęs ir kiškienę ir kiškiuką, jei ne darbi- ninkai, kurie eidami i dar- bą, pamatė tą kovą ir iš- gėlbėjo nelaiminguosius žvėrelius. Nustebinti dar- bininkai dar ilgai su gai- lesiu akyse žiūrėjo į kiš- kius, kurie išgėlbėti palen- gvėle nudūmė į mišką.

Veikloje ir stiprioje jau- nystėje yra prašyta ilga ir laiminga senatvė

1